spv | dpa

SAGTEVRUGTEPLANTVERBETERINGSVERENIGING
DECIDUOUS FRUIT PLANT IMPROVEMENT ASSOCIATION

2025

JAARVERSLAG

Saamgestel deur:

plantsa
PLANTVERBETERING SUID-AFRIKA
PLANT IMPROVEMENT SOUTH AFRICA

SAGTEVRUGTEPLANTVERBETERINGSVERENIGING
DECIDUOUS FRUIT PLANT IMPROVEMENT ASSOCIATION

Jaarverslag van die Sagtevrugteplantverbeteringsvereniging (SPV)

INHOUDSOPGAWE

1.	Jaar in oorsig	1
2.	Finansiële state soos op 31 Oktober 2025	4
3.	Samestelling van die Raad, Dagbestuur en Tegniese Komitee	5
4.	Direkteure van Plant SA	6
5.	Lede van die SPV	6
6.	Stand van Variëteite en Klone	8
7.	Stand van Blokke	11
8.	Bome beskikbaar vir die bedryf	17
9.	Opsomming	42
10.	Dankbetuiging	42

SAGTEVRUGTEPLANTSERTIFISERINGSKEMA
DECIDUOUS FRUIT PLANT CERTIFICATION SCHEME

AFKORTINGS GEBRUIK

SPV	SAGTEVRUGTEPLANTVERBETERINGSVERENIGING
NDL	NASIONALE DEPARTEMENT VAN LANDBOU
IPV	INMAAK PRODUSENTE VERENIGING
SKV	SAGTEVRUGTEKWEKERSVERENIGING
PVO	PLANTVERBETERINGSORGANISASIE
GV	GRONDVES
MB	MOEDERBLOK
B/O	BO- EN ONDERSTAMME
PBR	PLANTTELERSREGTE
BLOU	GESERTIFISEERDE PLANTMATERIAAL
KAND	KANDIDAAT PLANTMATERIAAL

VRUGSOORTE

A	APPEL
P	PEER
E	KWEPER
M	AMANDEL
K	APPELKOOS
C	KERSIE
N	NEKTARIEN
S	PERSKE
R	PRUIM
D	PRUIMEDANTE
X	KRUISINGS / INTERSPESIES

1. JAAR IN OORSIG

1.1 Finansiële jaar

Daar is aan die einde van 2024 goedgekeur dat die jaareinde van die SPV van 31 Desember na 31 Oktober verskuif om meer in lyn te wees met die seisoenale verloop van die jaar. Die skuif het meegebring dat die 2025 finansiële jaar van die SPV oor slegs tien maande gestrek het. Gevolglik sluit hierdie Jaarverslag dus ook net die gebeure oor die tien maande periode in.

1.2 Grondwet

Die Grondwet van die SPV is gedurende 2025 ten opsigte van 'n paar artikels hersien.

Artikel 6 Lidmaatskap van die vereniging

Die lidmaatskap van Plantverbeteringsorganisasies is aangepas om voorsiening te maak vir die registrasie van ander organisasies deurdat die huidige drie organisasies nie meer by die naam gelys is nie, maar dat daar voorsien word vir "individuele sagtevrugteplantverbeteringsorganisasies".

Die lidmaatskap van die Sagtevrugtekwekersvereniging is aangepas om voorsiening te maak vir "individuele boomkwekers, soos verteenwoordig deur die SKV".

Artikel 9 Raad

Die klousule wat die lede van die Raad tot 'n maksimum van twaalf lede beperk het is verwyder.

Die samestelling van die Raad is aangepas om voorsiening te maak vir twee verteenwoordigers namens Hortgro Pome en twee verteenwoordigers namens Hortgro Stone om sodoende groter inspraak aan produsente te gee.

Daar is ook voorsiening gemaak vir elke Plantverbeteringsorganisasie om ’n verteenwoordiger op die Raad aan te wys.

Die stemreg van Raadslede is aangepas om voorsiening te maak vir twee stemme namens die PVO’s, een stem namens die kwekers en drie stemme namens die produsente. Die Voorsitter het geen stemreg nie.

Artikel 15 Voorsitter en onder-voorsitter

Die bewoording is aangepas om dit duidelik te stel dat die Voorsitter onafhanklik moet wees terwyl die onder-voorsitter uit eie geledere verkies word, maar nie ’n PVO of kweker verteenwoordiger kan wees nie, om sodoende volwaardige onafhanklikheid te behou.

Artikel 20 Besluite van die Raad

Die bewoording is aangepas om duidelikheid te gee van watter stappe geneem moet word in geval van ’n dooiepunt tydens ‘n stemming.

Artikel 24 Boekjaar van vereniging

Die einde van die boekjaar van die vereniging is aangepas vanaf 31 Desember na 31 Oktober.

1.3 Raadslede

Mnr Wiehahn Victor het op 20 Februarie 2025, tydens ’n spesiale Raadsvergadering sy uittrede as SPV voorsitter bevestig. Mnr Hugh Campbell is tydens dieselfde vergadering eenparig verkies tot onafhanklike voorsitter van die SPV, terwyl Prof Wiehann Steyn in sy plek aangewys is as voorsitter van die Tegniese Komitee.

Hortgro Stone het in Februarie 2025 vir Mnr Charl Stander aangewys as verteenwoordiger op die SPV Raad in die plek van Mnr Dana Morkel, terwyl Mnr Ross Heyns (Hortgro Pome) en Me Tanith Freeman (Hortgro Stone) aangewys is as die twee nuwe verteenwoordigers, volgens die gewysigde Grondwet. Mnr Stander is ook verkies tot onder-voorsitter van die SPV Raad.

1.4 Direkteure van Plant SA

Die SPV Raad het gedurende 2025 goedgekeur dat die SPV twee Direkteure, naamlik die SPV voorsitter en die onder-voorsitter aanwys om op die Plant SA direksie te dien en na die belange van die SPV om te sien.

1.5 Strategiese sessie en Plantverbeteringsplan

Die SPV het in Junie 2025 in samewerking met Hortgro, 'n strategiese sessie gehad, waartydens daar 'n Plantverbeteringsplan opgestel is met ses kritiese Aksieplanne. Die doel van die Plantverbeteringsplan is om beide die kwaliteit asook die kwantiteit van gesertifiseerde sagtevrugtebome te verhoog.

Aksieplan 1: Virustoetsing, identifisering van patogene en virusreiniging

As deel van hierdie aksieplan moet alle geregistreerde toetslaboratoriums jaarliks deelneem aan 'n ringtoets om te verseker dat virustoetse effektief uitgevoer kan word. Hierdie jaar het vier laboratoriums deelgeneem aan 'n ringtoets vir PKR toetse vir die vier kernvrugvirusse. Beide die twee geregistreerde laboratoriums het die toetse suksesvol voltooi.

Aksieplan 2: Vlakke van sertifisering

Die SPV Raad het die voorstelle deur die werkgroep om 'n paar aanpassings te maak aan die vlakke van sertifisering in beginsel goedgekeur. Hierdie voorstelle moet egter nog aan alle rolspelers voorgehou word vir insette alvorens implimentering oorweeg kan word.

Aksieplan 3: Bepaling van die ekonomiese belang van virusse

Die eerste gedeelte van hierdie plan, naamlik 'n deeglike literatuurstudie is afgehandel. Daar word egter nog gewerk aan verdere inligting ter stawing van die bevestiging van die literatuurstudie dat die voorgeskrewe skemavirusse wel van ekonomiese belang is.

Aksieplan 4: Inspeksiediens

Die belang van deeglik opgeleide en kundige inspekteurs is die fokus van hierdie aksieplan.

Aksieplan 5: Kommunikasie en inligting aan produsente tov sertifisering

Hierdie aksieplan sal aandag geniet sodra die ander aksieplanne vrugte begin afwerp.

Aksieplan 6: Befondsingsmodel en koste-effektiewe toetse

Die aksieplan het ten doel om na maniere te kyk om te verseker dat sertifisering volhoubaar kan wees, beide vir die SPV asook vir die PVO's.

1.6 Skemawysiging

Daar is op 5 September 2025 'n wysiging ten opsigte van die Sagtevrugte-plantsertifiseringskema in die Staatskoerant gepubliseer. *Platycarpa* Skurfbas is in Bylae 1 van die Skema verskuif van die lys van siektes waarvoor getoets moet word, na die lys van siektes waarvan plante en plantmateriaal visueel vry moet wees.

1.7 Inspekteursopleiding

Daar is in Junie 'n Inspekteursopleidingskursus aangebied, die kursus is bygewoon deur 15 persone en tien persone het die eksamen suksesvol afgelê.

2. FINANSIËLE STATE SOOS OP 31 OKTOBER 2025

Volgens die voorlopige geouditeerde Inkomstestaat vir die boekjaar 1 Januarie 2025 tot 31 Oktober 2025, soos opgestel deur BGR de Villiers Ingelyf, is die boekjaar afgesluit met 'n surplus van R 652 990.

Hierdie surplus het daartoe gelei dat die tekort van -R 53 183 op 1 Januarie 2025, uitgewis is, en die SPV op 31 Oktober 2025 'n surplus van R 599 807 getoon het.

3. SAMESTELLING VAN DIE RAAD, DAGBESTUUR EN TEGNIESE KOMITEE

3.1 SPV RAAD

Mnr Hugh Campbell dien as onafhanklike Voorsitter van die SPV Raad. Die volgende lede verteenwoordig hulle onderskeie organisasies:

Produsente

Mnr.	J Jordaan	Inmaakvrugte Produsente Vereniging
Me.	A Pretorius	Hortgro Pome
Mnr.	R Heyns	Hortgro Pome
Mnr.	C Stander	Hortgro Stone
Me.	T Freeman	Hortgro Stone

PVO's

Mnr.	M Gresse	SAPO
Mnr.	MH Prins	Stargrow
Mnr.	S Amos	TopFruit

Kwekersvereniging

Mnr.	F Ungerer	SKV – Kernvrugkwekerye
Mnr.	W Van Rijswijk	SKV – Steenvrugkwekerye

Ander

Mnr.	NL Africander	NDL – Direktoraat Inspeksiedienste
Me.	A Kistnasamy	NDL – Registrateur van Plantverbetering
Prof.	W Steyn	Voorsitter - Tegniese Komitee

Sekretaris

Me.	RM Kriel	Plant SA

3.2 DAGBESTUUR

Mnr.	H Campbell (Voorsitter)
Mnr.	C Stander
Me.	R Kriel

3.3 TEGNIESE KOMITEE

Lede

Prof.	W Steyn	Hortgro Science (Voorsitter)
Mnr.	M Gresse	SAPO
Mnr.	MH Prins	Stargrow
Mnr.	S Amos	TopFruit
Mnr.	C Stemmet	SKV

Gekoöpteer

Mnr.	P du Toit	NDL - Inspeksiedienste
Me.	L Frazenburg	NDL – Diagnostiese dienste
Dr.	G Pietersen	Patho Solutions
Prof.	K Theron	Universiteit Stellenbosch
Mnr.	C Stander	Freshness First

Me.	RM Kriel	Sekretaris

4. DIREKTEURE VAN PLANT SA

Mnr. H Campbell en Mnr. C Stander is deur die SPV aangewys om in 2025 as direkteure van Plant SA te dien.

5. LEDE VAN DIE SPV

5.1 Produsente organisasies

Die volgende bedryfsorganisasies was in 2025 by die SPV geregistreer om die belange van produsente te behartig:

Hortgro Pome (Kernvrugprodusente)
Hortgro Stone (Steenvrugprodusente)
IPV (Inmaak produsente)

5.2 Plantverbeteringsorganisasies

Die volgende Plantverbeteringsorganisasies was in 2025 lede van die SPV:

SAPO
Stargrow
TopFruit

5.3 Kwekers

Daar is 50 kwekerye geregistreer vir 2025, waarvan 14 geregistreer het as Grondveskwekerye. Die kwekers word op die SPV Raad en Tegniese Komitee verteenwoordig deur die Sagtevrugtekwekersvereniging (SKV).

Die lys van geregistreerde kwekers (in alfabetiese volgorde) is as volg:

SERT	GEREGISTREERDE KWEKERY
10013	Ashton Kwekery
10020	Bokkeveld Nursery Partnership
10468	Caledon Valley Nursery
11769	Cape Sweet Nursery
12010	Capestar Kwekery
12037	Ceres Tree Traders
10022	Ceres Vrugtebome
10218	Constantia Kwekery
11432	Cordale Nursery
11763	De Keur Kwekery
11625	Dep Belange Kwekery
12008	Free State Tree Nursery (Pty) Ltd
12109	Groenewald Agri (Pty) Ltd
11806	Jonkiespoort Kwekery
10024	Joubertina Kwekery
10122	Laastedrif Kwekery
11702	Langfontein Ceres Agri Kwekery
10370	Louis Lategan en Seuns Boerdery
11123	Montagu Vrugteboom Kwekery
11819	Mouton Nursery

10206	Nuweland Kwekery
12000	Oudebrug Kwekery
10002	Redhill Superplant Nursery
12096	Rietvleispruit Kwekery
10054	RJF Boerdery
10859	Rosenhof Nursery
10011	St Kilda Kwekery
10801	Stargrow Marthinusrust
10702	Stargrow Rooihoogte
10814	Stargrow Suikerbosrand
10006	Stemmet Kwekery
10123	Tierberg Kwekery
11176	Tolbos Nursery
11543	Tulbagh Kwekery
10017	Vredehoek Kwekery
10567	Zuiderkruis Nursery
	SAPO GV Kwekerye
	Stargrow GV Kwekerye
	Topfruit GV Kwekerye

6. STAND VAN VARIËTEITE EN KLONE

6.1 Variëteite

Daar is gedurende die tien maande van 2025 ‘n totaal van 31 variëteite toegevoeg tot die amptelike variëteitslys (5 binne die skema).

Die stand van die amptelike variëteite, asook die benutting daarvan, soos op 31 Oktober 2025 word in **Tabel 1** weergegee. Die tabel dui ook aan hoeveel variëteite binne elke vruggroep tans deur Planttelersregte beskerm word en hoeveel van die variëteite binne die skema is.

TABEL 1 Totale amptelike variëteite en die benutting daarvan in 2025

VRUGSOORT	AMPTELIKE VARIETEITE (met PBR)	BINNE SKEMA (met PBR)	GEKWEEK IN 2025	
			AMPTELIKE VARIETEITE (BINNE SKEMA)	NIE-AMPTELIKE VARIETEITE (BINNE SKEMA)
KERNVRUGTE				
BOSTAMME				
APPELS	216 (111)	81 (54)	51 (40)	*6 (1)*
PERE	74 (23)	38 (13)	15 (14)	*1 (-)*
ONDERSTAMME				
APPELS	22 (9)	16 (8)	13 (13)	*3 (3)*
PERE & KWEPERS	11 (2)	10 (2)	3 (3)	*1 (1)*
TOTAAL	**323 (145)**	**145 (77)**	**82 (70)**	***11 (5)***
STEENVRUGTE				
BOSTAMME				
NEKTARIENS	263 (197)	112 (82)	62 (37)	*4 (-)*
PERSKES	189 (105)	102 (56)	48 (47)	*5 (-)*
PRUIME	100 (64)	72 (41)	38 (34)	
APPELKOSE	60 (45)	22 (12)	11 (9)	*2 (-)*
INTERSPESIES	48 (37)	12 (8)	13 (4)	*2 (1)*
KERSIES (SOET)	43 (30)	15 (6)	6 (3)	*4 (-)*
KERSIES (SUUR)	1	1		
AMANDELS	24 (7)	13 (2)	11 (9)	*2 (-)*
PRUIMEDANTE	7 (3)	6 (3)	4 (4)	
ONDERSTAMME				
KERSIES	14 (6)	10 (6)	8 (6)	*1 (-)*
ANDER STEENVRUGTE	35 (16)	26 (9)	17 (15)	
TOTAAL	**784 (510)**	**391 (225)**	**218 (168)**	***20 (1)***

**Die nie-amptelike variëteite wat in Tabel 1 verklaar word is slegs vir variëteite waarvan 1 000 of meer bome gekweek is in 2025.*

6.2 Klone

In 2025 is daar kloonaansoeke vir 14 kandidaatklone en twee registerklone vanaf PVO's ontvang.

Die besonderhede van die variëteite en klone binne die skema soos op 31 Oktober 2025 word in **Tabel 2** opgesom.

TABEL 2 Totale variëteite en klone met statusse soos in die kloneregister

VRUGSOORT	B/O	AANTAL	AMPTELIKE VARIëTEITE		*EKSP. VAR.*
			REGISTER	KANDIDAAT	*KANDIDAAT*
KERNVRUGTE					
APPELS	BO	VARIëTEITE	58	29	*19*
		KLONE	69	33	*19*
	ONDER	VARIëTEITE	12	9	*13*
		KLONE	16	22	*15*
PERE	BO	VARIëTEITE	28	12	*3*
		KLONE	32	14	*3*
PERE & KWEPERS	ONDER	VARIëTEITE	8	3	*1*
		KLONE	9	3	*2*
TOTAAL		**VARIëTEITE**	**106**	**53**	***36***
		KLONE	**126**	**72**	***39***
STEENVRUGTE					
AMANDELS	BO	VARIëTEITE	11	2	*1*
		KLONE	13	2	*1*
APPELKOSE	BO	VARIëTEITE	17	6	*13*
		KLONE	19	6	*13*
KERSIES	BO	VARIëTEITE	15	1	*15*
		KLONE	16	1	*15*
NEKTARIENS	BO	VARIëTEITE	99	16	*9*
		KLONE	101	17	*10*
PERSKES	BO	VARIëTEITE	86	18	*21*
		KLONE	88	18	*21*
PRUIME	BO	VARIëTEITE	53	17	*18*
		KLONE	58	18	*18*
INTERSPESIES	BO	VARIëTEITE	9	3	*2*
		KLONE	9	3	*2*
PRUIMEDANTE	BO	VARIëTEITE	4	2	*5*
		KLONE	4	3	*5*
KERSIES	ONDER	VARIëTEITE	4	9	*1*
		KLONE	7	10	*1*
STEENVRUGTE	ONDER	VARIëTEITE	18	14	*3*
		KLONE	24	16	*3*
TOTAAL		**VARIëTEITE**	**316**	**88**	***88***
		KLONE	**339**	**94**	***89***

7. STAND VAN BLOKKE

7.1 Kernvrugbostamme

Die besonderhede van die kernvrugbostamblokke (**Tabel 3**), soos op 31 Oktober 2025, word hieronder opgesom.

TABEL 3 Aantal bostam variëteite per bloktipe ingedeel - kernvrugte

VRUGSOORT	BLOK	STATUS	VARIETEITE	AANTAL PERSELE	AANTAL BLOKKE	AANTAL BOME
KERNVRUGTE						
APPELS	GV	BLOU	31	8	61	2 292
		KAND	43	11	77	2 486
		O	148	9	171	7 779
		TOTAAL	205	15	309	12 557
	MB	BLOU	19	21	55	64 375
		KAND	19	20	53	38 877
		O	53	38	132	200 378
		TOTAAL	70	59	240	303 630
	GROOTTOTAAL		**228**	**64**	**550**	**316 187**
PERE	GV	BLOU	9	5	19	1 067
		KAND	12	6	15	442
		O	55	6	60	797
		TOTAAL	71	9	94	2 306
	MB	BLOU	8	7	12	16 533
		KAND	4	4	4	4 700
		O	19	14	35	11 177
		TOTAAL	25	20	51	32 410
	GROOTTOTAAL		**81**	**26**	**145**	**34 716**
GROOTTOTAAL			**309**	**74**	**695**	**350 903**

- Daar is 1 kernvrug grondvesblok toegevoeg, terwyl daar oor dieselfde tydperk 7 grondves- en 5 moederblokke geskrap is.

- Daar is een kernvrug grondvesblok wat ouer is as 20 jaar, terwyl 64% van kernvrug grondvesblokke jonger as 10 jaar is. 19% van kernvrugmoederblokke is ouer as 20 jaar, terwyl 43% jonger as 10 jaar is.

- Daar is 140 reserwe bostamblokke (192 040 bome) wat sou kon kwalifiseer vir status, maar waar die nodige ELISA toetse nie uitgevoer is nie.

- 68% van kernvrugblokke wat kan kwalifiseer het wel sertifiseringstatus.

7.2 Steenvrugbostamme

Die besonderhede van die steenvrugbostamblokke (**Tabel 4**), soos op 31 Oktober 2025, word hieronder opgesom.

TABEL 4 Aantal bostam variëteite per bloktipe ingedeel - steenvrugte

VRUGSOORT	BLOK	STATUS	VARIETEITE	AANTAL PERSELE	AANTAL BLOKKE	AANTAL BOME
			PERSKES			
PERSKES	GV	BLOU	30	2	41	1 766
		KAND	10	1	14	169
		O	98	7	142	1 355
		TOTAAL	132	7	197	3 290
	MB	BLOU	2	2	2	1 322
		KAND	4	1	4	375
		O	37	11	70	49 157
		TOTAAL	37	11	76	50 854
	GROOTTOTAAL		**144**	**16**	**273**	**54 144**
			NEKTARIENS			
NEKTARIENS	GV	BLOU	18	5	22	667
		KAND	4	2	4	47
		O	179	7	318	2 221
		TOTAAL	197	7	344	2 935
	MB	BLOU	5	4	6	4 178
		KAND	3	1	3	515
		O	40	11	48	30 315
		TOTAAL	45	12	57	35 008
	GROOTTOTAAL		**229**	**17**	**401**	**37 943**

TABEL 4 – vervolg

VRUGSOORT	BLOK	STATUS	VARIETEITE	AANTAL PERSELE	AANTAL BLOKKE	AANTAL BOME
PRUIME						
PRUIME	GV	BLOU	30	1	47	2 200
		KAND	11	1	15	247
		O	77	7	98	1 688
		TOTAAL	103	7	160	4 135
	MB	BLOU	18	4	30	9 620
		KAND	1	1	1	124
		O	41	7	80	12 067
		TOTAAL	44	9	111	21 811
	GROOTTOTAAL		**119**	**14**	**271**	**25 946**
APPELKOSE						
APPELKOSE	GV	BLOU	7	1	22	1 714
		KAND	1	1	1	45
		O	23	7	34	833
		TOTAAL	25	7	57	2 592
	MB	BLOU	6	3	9	3 908
		KAND				
		O	7	2	8	711
		TOTAAL	7	5	17	4 619
	GROOTTOTAAL		**25**	**9**	**74**	**7 211**
INTERSPESIES						
INTERSPESIES	GV	BLOU	4	5	10	120
		KAND	5	4	5	35
		O	103	6	182	796
		TOTAAL	106	6	198	951
	MB	BLOU	4	3	5	1 486
		KAND				
		O	4	4	8	2 335
		TOTAAL	5	6	13	3 821
	GROOTTOTAAL		**107**	**10**	**211**	**4 772**

TABEL 4 – vervolg

VRUGSOORT	BLOK	STATUS	VARIETEITE	AANTAL PERSELE	AANTAL BLOKKE	AANTAL BOME
AMANDELS						
AMANDELS	GV	BLOU	8	1	9	140
		KAND	3	2	3	176
		O	11	3	14	1 013
		TOTAAL	11	4	26	1 329
	MB	BLOU	6	2	7	724
		KAND	2	1	3	497
		O	6	4	12	2 059
		TOTAAL	9	4	22	3 280
	GROOTTOTAAL		**11**	**6**	**48**	**4 609**
KERSIES						
KERSIES	GV	BLOU				
		KAND	7	2	7	414
		O	21	3	42	998
		TOTAAL	23	4	49	1 412
	MB	BLOU	3	1	4	414
		KAND				
		O	6	4	9	2 220
		TOTAAL	8	4	13	2 634
	GROOTTOTAAL		**24**	**7**	**62**	**4 046**
PRUIMEDANTE						
PRUIMEDANTE	GV	BLOU	1	1	1	20
		KAND	4	1	4	80
		O	7	2	8	207
		TOTAAL	10	2	13	307
	MB	BLOU	1	1	1	102
		KAND				
		O	4	2	5	313
		TOTAAL	4	2	6	415
	GROOTTOTAAL		**10**	**2**	**19**	**722**
GROOTTOTAAL			**652**	**40**	**1 359**	**139 393**

- Daar is ses steenvrug grondvesblokke toegevoeg, terwyl drie grondves- en 21 moederblokke geskrap is.

- 90% van steenvrug grondvesblokke is jonger as 10 jaar terwyl 54% van moederblokke jonger as 10 jaar is. Daar is 8% steenvrugmoederblokke wat ouer as 20 jaar is op die blokregister.

- Daar is 313 reserwe bostamblokke (94 390 bome) wat sou kon kwalifiseer vir status, maar waar die nodige ELISA toetse nie uitgevoer is nie.

- Slegs 47% van blokke wat kon kwalifiseer vir sertifisering is wel gesertifiseer.

7.3 Onderstamme

Die detail van die onderstamblokke (**Tabel 5**), soos op 31 Oktober 2025, word hieronder opgesom.

TABEL 5 Aantal onderstam variëteite per bloktipe ingedeel

VRUGSOORT	BLOK	STATUS	VARIETEITE	PERSELE	BLOKKE	BOME
KERNVRUGTE						
APPELS	GV	BLOU	11	5	45	197 145
		KAND	22	8	51	70 148
		O	11	4	14	8 359
		TOTAAL	31	9	110	275 652
	MB	BLOU	7	12	41	198 307
		KAND	9	9	29	149 094
		O	10	11	28	113 598
		TOTAAL	13	17	98	460 999
	GROOTTOTAAL		32	22	208	736 651
PERE & KWEPERS	GV	BLOU	4	3	6	22 818
		KAND	4	6	11	1 971
		O	6	4	8	14 119
		TOTAAL	12	9	25	38 908
	MB	BLOU	3	12	21	45 885
		KAND	1	2	2	528
		O	3	9	17	37 869
		TOTAAL	3	18	40	84 282
	GROOTTOTAAL		12	24	65	123 190

TABEL 5 vervolg

VRUGSOORT	BLOK	STATUS	VARIETEITE	PERSELE	BLOKKE	BOME
STEENVRUGTE						
STEENVRUGTE	GV	BLOU	6	5	17	3 526
		KAND	11	5	17	2 382
		O	22	4	36	4 041
		TOTAAL	29	8	70	9 949
	MB	BLOU	11	11	50	35 891
		KAND	5	4	8	6 647
		O	12	9	37	17 171
		TOTAAL	16	14	95	59 709
	GROOTTOTAAL		34	17	165	69 658
KERSIES	GV	BLOU	1	1	1	84
		KAND	2	1	3	25
		O	6	3	14	575
		TOTAAL	6	3	18	684
	MB	KAND	1	1	1	436
		O	1	1	1	111
		TOTAAL	1	2	2	547
	GROOTTOTAAL		6	4	20	1 231
GROOTTOTAAL			**84**	**32**	**458**	**930 730**

- Daar slegs een moederblok toegevoeg in 2025, terwyl daar 1 grondves- en 12 moederblokke geskrap is.

- Daar is slegs een grondvesblok ouer as 20 jaar en 52% van grondvesonderstamblokke is jonger as 10 jaar. Vir moederblokke is 8% van onderstamblokke ouer as 20 jaar, terwyl 68% jonger as 10 jaar is.

- Daar is tans 72 reserwe onderstamblokke (142 907 plante) op die register wat nie vir status kwalifiseer nie, omdat die nodige ELISA toetse nie op datum is nie.

- 68% van onderstamblokke wat kwalifiseer vir sertifisering het tans status.

8. BOME BESKIKBAAR VIR DIE BEDRYF

8.1 Boomgetalle

Die bome gekweek per vrugsoort word opgesom in **Tabel 6**.

TABEL 6 Bome gekweek in 2025

VRUGSOORT	BLOU	KAND	ONGESERT	TOTAAL
KERNVRUGTE				
APPELS	242 164	700 470	1 054 135	1 996 769
PERE	193 008	184 943	381 817	759 768
STEENVRUGTE				
PRUIME	206 466	37 955	154 986	399 407
NEKTARIENS	45 842	4 476	166 782	217 100
PERSKES	56 600	25 221	130 843	212 664
KERSIES			108 186	108 186
AMANDELS	21 944	5 595	69 602	97 141
INTERSPESIES	9 285	1 365	65 056	75 706
APPELKOSE	14 911		50 070	64 981
PRUIMEDANTE	359	81	1 034	1 474
TOTAAL	**790 579**	**960 106**	**2 182 511**	**3 933 196**

- Die totale getal bome gekweek is 3% minder in 2025 as in 2024.
- Die persentasie gesertifiseerde en kandidaat bome gekweek het van 30% in 2024 toegeneem tot 44% in 2025.

Die persentasie bome met gesertifiseerde / kandidaatstatus gekweek in 2025 in vergelyking met 2024 word in **Grafiek 1** getoon.

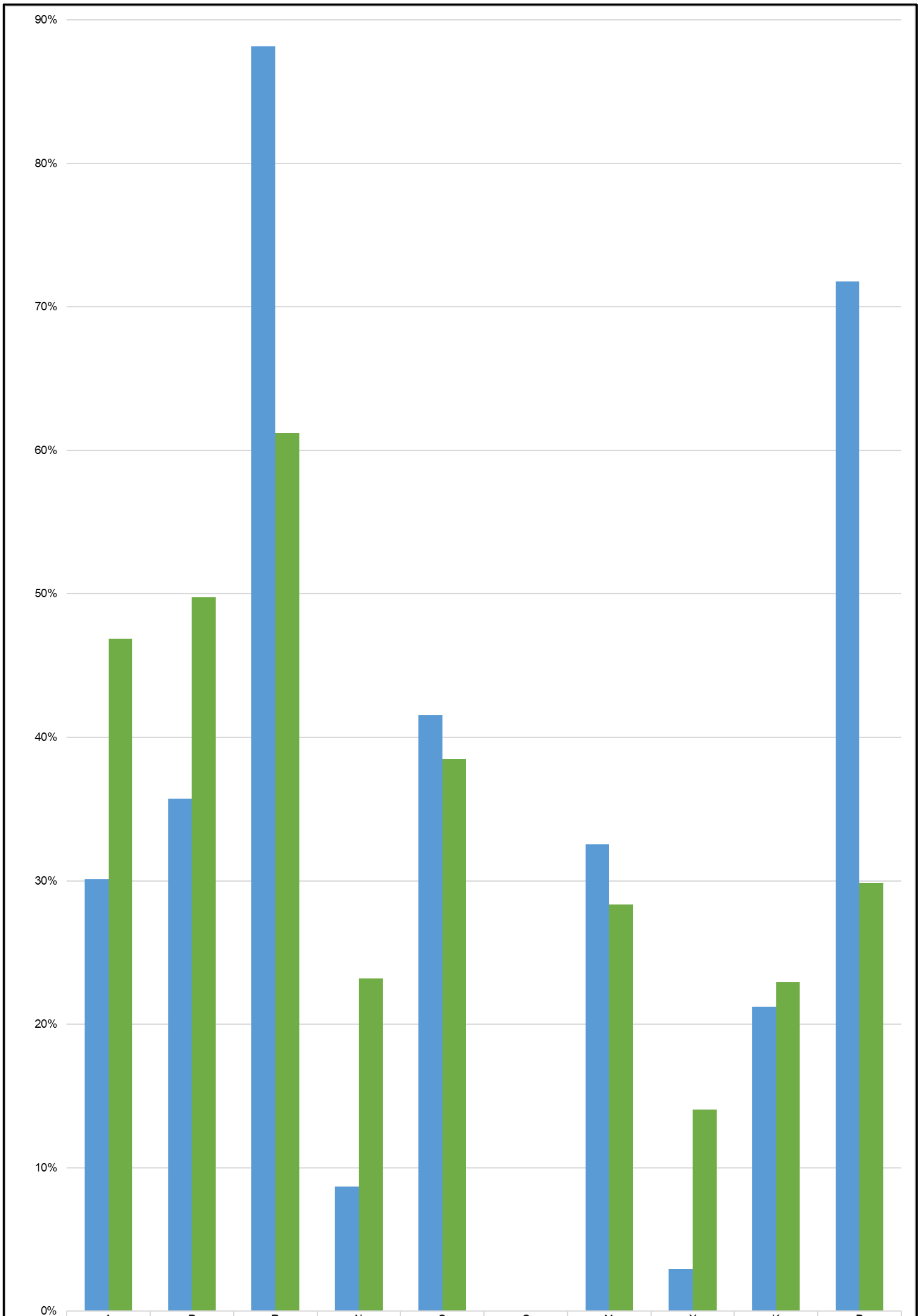

	A	P	R	N	S	C	M	X	K	D
2024	30%	36%	88%	9%	42%	0%	33%	3%	21%	72%
2025	47%	50%	61%	23%	38%	0%	28%	14%	23%	30%

Grafiek 1 Kwekerybome met sertifiseringstatus gekweek in 2025 teenoor 2024

8.2 Kernvrugte gekweek

Die belangrikste appel en peer variëteite gekweek in 2025, word volgens status in **Tabel 7** verskaf.

TABEL 7 Belangrikste appel en peer variëteite, gekweek in 2025

VARIETEIT	BLOU	KAND	ONGESERT	TOTAAL
APPELS				
RDS	5 947	159 434	123 165	288 546
FUJI ROYAL			287 228	287 228
BINGO GALA		171 182	52 112	223 294
GRANNY SMITH	60 202	55 415	88 829	204 446
ROYAL BEAUT	29 623	80 638	72 500	182 761
LADY IN RED	5 370	64 187	80 429	149 986
DECARLI GALA	77 735		40 814	118 549
WA38		74 413	11 451	85 864
GOLDEN DELICIOUS	31 527	9 291	38 456	79 274
BIGBUCKS GALA		34 002	28 512	62 514
LOUTERWATER GRANNY		0	54 179	54 179
CRIPPS RED	6 760	17 701	9 788	34 249
EARLY RED ONE	340	40	31 274	31 654
PREMA093		7 246	19 692	26 938
JEROMINE	2 084		23 503	25 587
SHORTIE			17 803	17 803
MARIRI RED		11 520	5 873	17 393
RUBY MATILDA		11 412	4 631	16 043
SG-AP-M3 (EVERGALA)			13 231	13 231
ANDER (88 VAR)	*15 045*	*5 058*	*57 127*	*77 230*
PERE				
FORELLE	95 118	116 396	262 422	473 936
ROSEMARIE / ROSELYN		55 904	12 032	67 936
PACKHAMS TRIUMPH	36 234		19 819	56 053
CAPE ROSE	35 955	2 800	11 214	49 969
ABATE FETEL	15 379	5 703	19 294	40 376
EARLY BON CHRETIEN			20 246	20 246
BON CHRETIEN			14 782	14 782
CELINA	10 227		1 417	11 644
CLAPP'S FAVOURITE			11 310	11 310
ANDER (14 VAR)	*95*	*4 140*	*9 281*	*13 516*

Rye in groen is variëteite binne die Skema, variëteite in blou/kursief aangedui, is eksperimenteel en verskyn nog nie op die amptelike variëteitslys nie.

- Slegs bome waarvan daar 10 000 of meer gekweek is word hier gelys.

In **Grafieke 2 - 3** word die top 10 appel- en peerbome wat oor die laaste tien jaar, gekweek is aangedui. Die grafieke vertoon die totale getal bome gekweek per jaar.

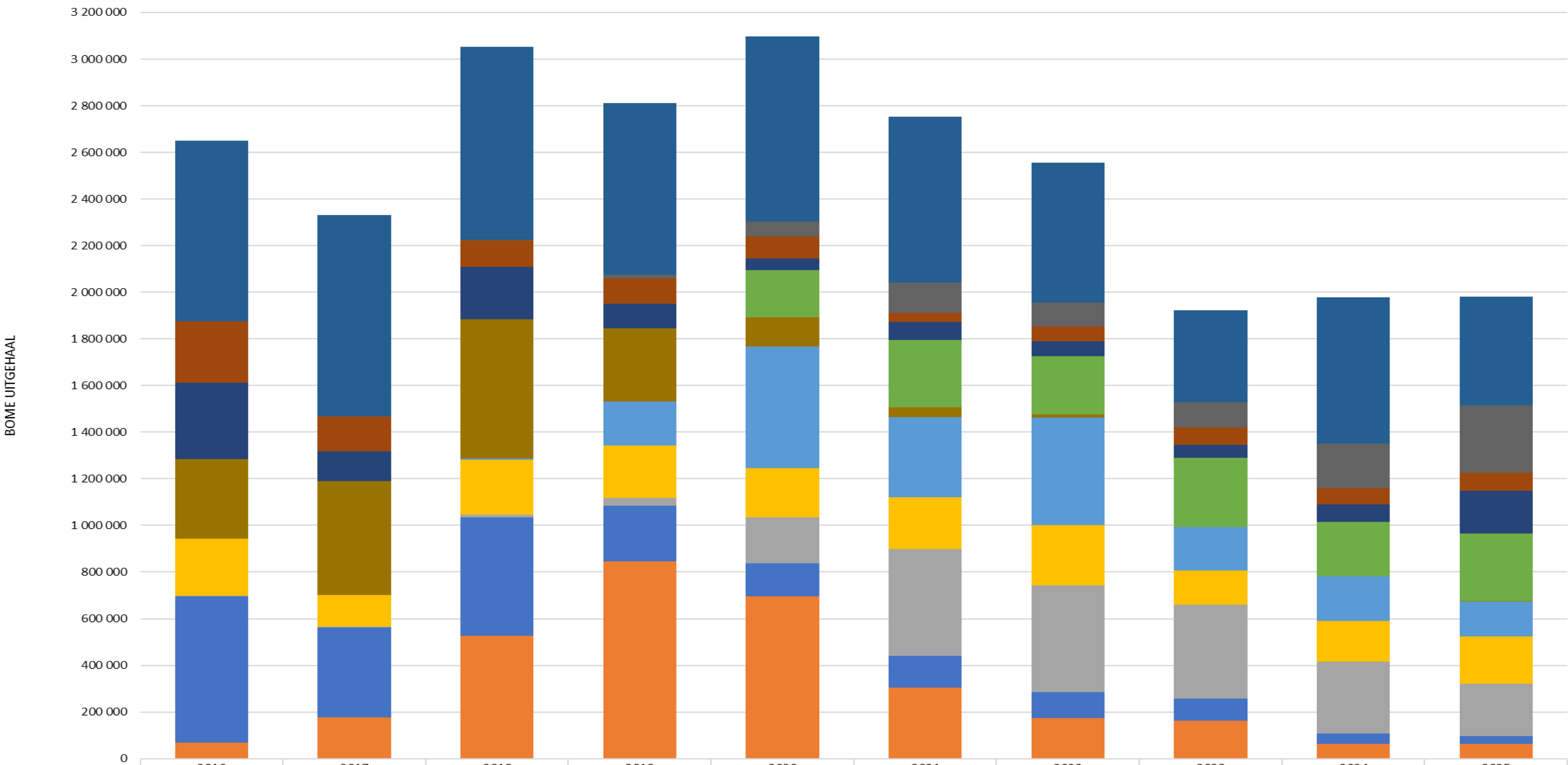

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ANDER	773 050	860 992	825 665	734 107	794 078	709 395	598 308	394 954	627 210	467 501
FUJI ROYAL	764	352	3 522	16 267	63 721	131 458	104 566	107 677	189 682	287 228
GOLDEN DELICIOUS	263 805	150 810	115 470	108 767	93 301	38 987	62 529	76 161	71 169	79 274
ROYAL BEAUT	326 991	127 637	222 511	104 864	50 842	77 712	63 676	55 399	73 121	182 761
RDS				1 195	203 044	288 946	251 860	297 210	234 199	288 546
ROSY GLOW	341 962	487 651	598 531	312 384	122 511	40 519	13 930	498	20	1 856
LADY IN RED		108	4 519	191 061	522 110	345 829	460 174	186 038	190 592	149 986
GRANNY SMITH	245 298	136 677	237 552	223 840	210 588	222 171	258 721	147 079	176 554	204 446
BINGO GALA	1 600	2 000	8 970	32 249	198 210	457 729	456 981	402 927	308 166	223 294
CRIPPS RED	626 721	386 221	508 972	239 026	140 436	135 466	110 265	92 533	43 353	34 249
BIGBUCKS	69 639	177 295	526 395	846 589	697 043	304 001	174 679	163 572	63 432	62 514

Grafiek 2 Top 10 appel variëteite gekweek 2016 - 2025

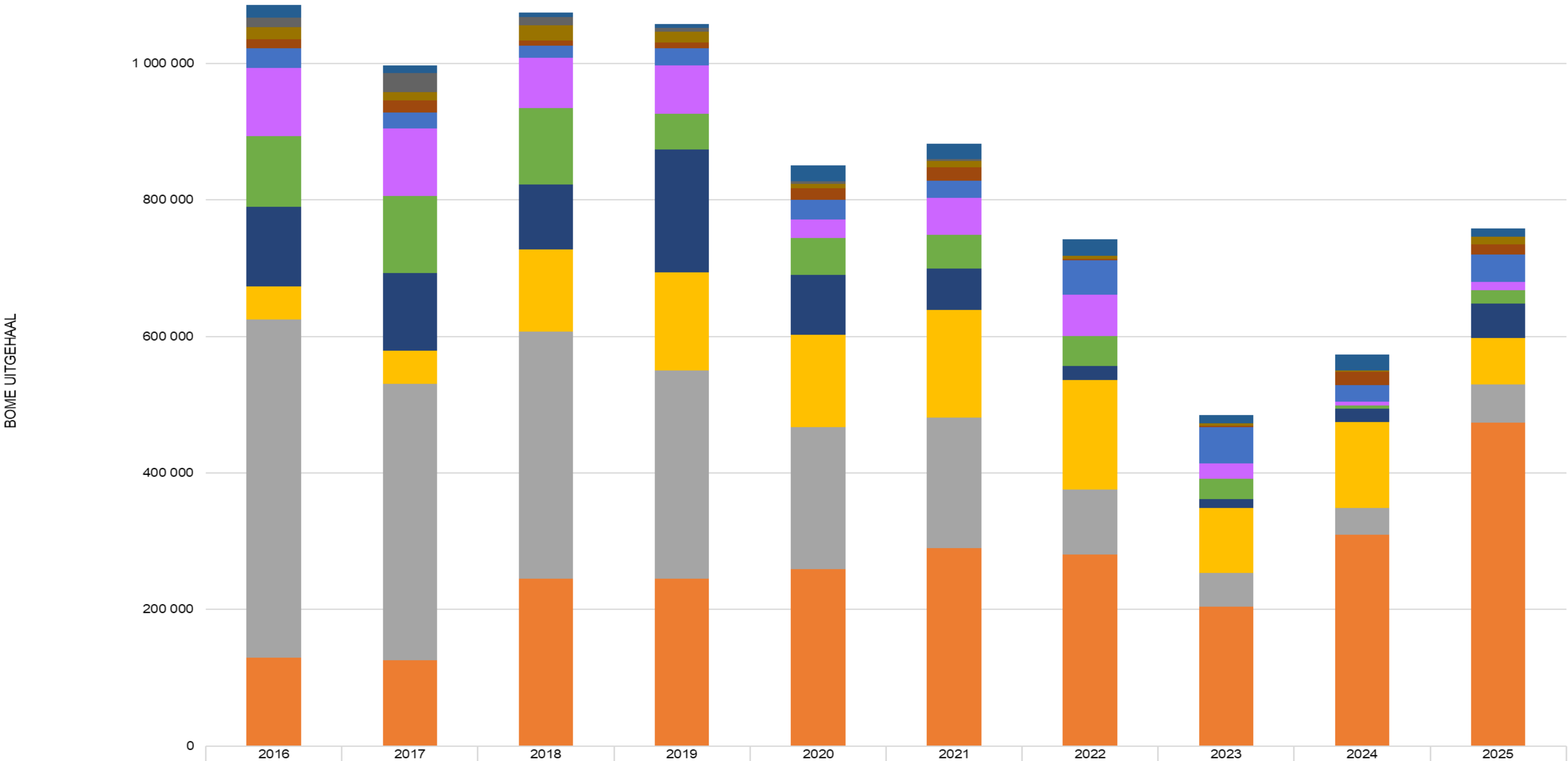

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ANDER	18 243	11 164	6 416	5 805	23 304	22 417	24 326	12 744	23 818	12 321
DPP1	14 233	28 193	11 826	5 485	3 877	2 705				
CLAPPS FAVOURITE	17 760	12 125	22 886	15 785	6 224	9 450	3 978	3 382	2 005	11 310
BON CHRETIEN	12 701	17 378	6 741	8 411	16 692	19 691	1 925	2 327	19 160	14 782
ABATE FETEL	29 048	23 330	18 087	25 216	29 477	25 491	51 085	52 440	24 637	40 376
CELINA	99 868	98 697	73 768	70 358	26 319	54 065	59 898	23 121	5 503	11 644
EARLY BON CHRETIEN	104 084	113 594	112 068	52 795	54 607	49 149	44 332	29 263	4 301	20 246
CAPE ROSE	115 880	113 126	95 243	179 932	87 813	60 929	19 908	13 307	19 298	49 969
ROSEMARIE / ROSELYN	48 572	48 816	120 020	143 816	135 118	157 618	160 791	94 859	126 145	67 936
PACKHAM'S TRIUMPH	496 174	405 180	361 821	304 711	207 952	191 181	95 800	49 775	39 898	56 053
FORELLE	129 084	125 587	245 567	245 516	259 187	290 036	280 134	204 042	309 068	473 936

Grafiek 3 Top 10 peer variëteite gekweek 2016 - 2025

8.3 Steenvrugte gekweek

Die belangrikste steenvrug variëteite gekweek in 2025, word volgens status in **Tabel 8** verskaf.

Die tabel sluit slegs variëteite waarvan daar 10 000 of meer beskikbaar was vir verkope, of andersins die top tien variëteite per vrugsoort in.

TABEL 8 Belangrikste steenvrug variëteite, gekweek in 2025

VARIËTEIT	BLOU	KAND	ONGESERT	TOTAAL
PRUIME				
RUBY SUN	25 142	1 640	61 249	88 031
ARC PR-2	33 928	4 157	21 190	59 275
HARRY PICKSTONE	19 979	1 922	1 223	23 124
SUPLUMSIX	3 768	10 776	6 160	20 704
LAETITIA	10 121		7 920	18 041
SUNKISS	8 468		8 243	16 711
GREEN RED	16 423			16 423
SONGOLD	12 304	204	3 779	16 287
LARRY ANNE	13 640			13 640
PIONEER	5 186		8 244	13 430
ARC PR-1	10 663		980	11 643
QUEEN ELSA			10 814	10 814
BLACK SPLENDOR	10 380			10 380
SOUTHERN BELLE	9 630	524	22	10 176
ANDER (35)	*26 834*	*18 732*	*25 162*	*70 728*
NEKTARIENS				
HONEY TREAT			33 457	33 457
MAJESTIC PEARL	20 000	1 211	132	21 343
ALPINE	15 420		4 442	19 862
LUCIANA			16 790	16 790
SUNECTWENTYONE	9 204	2 429	4 560	16 193
HONEY RICO			*15 163*	*15 163*
HONEY POT			13 439	13 439
POLAR SNOW			*10 562*	*10 562*
SIDONIA			*10 396*	*10 396*
ARCTIC MIST			8 804	8 804
ANDER (94)	*1 218*	*836*	*49 037*	*51 091*

Rye in groen is variëteite binne die Skema, variëteite in blou/kursief aangedui, is eksperimenteel en verskyn nog nie op die amptelike variëteitslys nie.

TABEL 8 vervolg

VARIËTEIT	BLOU	KAND	ONGESERT	TOTAAL
PERSKES				
CASCADE	14 325		9 612	23 937
EARLIBLUSH	2 700		18 406	21 106
WITZENBERG	44	5 520	12 579	18 143
SANDVLIET	7 877	1 230	6 555	15 662
KEISIE	3 067	2 100	8 341	13 508
CASCADE (GOLDEN PRIDE)	6 540		4 940	11 480
FANTASY	10 460			10 460
SUPREME			8 742	8 742
TRANSVALIA	2 332	3 600	1 475	7 407
OOM SAREL	1 207	3 450	2 738	7 395
ANDER (63 VAR)	*8 048*	*9 321*	*57 455*	*74 824*
KERSIES				
IFG CHER-TEN			*39 599*	*39 599*
LAPINS			28 532	28 532
IFG CHER-EIGHT			*22 611*	*22 611*
ROYAL TIOGA			4 152	4 152
IFG CHER-FIVE			*3 808*	*3 808*
ROYAL HAZEL			2 626	2 626
STACCATO			*2 500*	*2 500*
IFG CHER-FOUR			*984*	*984*
IFG CHER-NINE			*983*	*983*
MINNIE ROYAL			844	844
ANDER (18 VAR)			*1 547*	*1 547*
AMANDELS				
EL FAHEM	18 875	2710	9 830	31 415
SHASTA			*21 397*	*21 397*
NE PLUS ULTRA	2 285	1 600	6 773	10 658
NONPAREIL	550	1280	7 287	9 117
ADMONT			*5 891*	*5 891*
AVIJOR			4 300	4 300
PEERLESS	133		3 687	3 820
SOLETA			3 730	3 730
VOLCANI 5	78		3 330	3 408
TEXAS MISSION	5		1 444	1 449
ANDER (4 VAR)	*18*	*5*	*1 933*	*1 956*

TABEL 8 vervolg

VARIËTEIT	BLOU	KAND	ONGESERT	TOTAAL
INTERSPESIES				
RED PHOENIX	89		16 377	16 466
REDSWEET I			13 004	13 004
FLAVOR FALL	9 110		2 260	11 370
FESTIVAL PUNCH			*9 576*	*9 576*
EBONY ROSE			7 830	7 830
BLACKRED I	65	976	6 090	7 131
BLACK KAT			4 412	4 412
FESTIVAL RED			1 304	1 304
BLACKRED IV		*180*	*940*	*1 120*
FESTIVA			1 071	1 071
ANDER (43 VAR)	*21*	*209*	*2 192*	*2 442*
APPELKOSE				
BULIDA	3 287		16 264	19 551
PALSTEYN	7 261		9 045	16 306
CAPE BEBECO	1 316		6 415	7 731
CHARISMA	1774		2 454	4 228
SOLDONNE	1 215		2 780	3 995
GOLDEN MAY			3 605	3 605
SUPERGOLD			2262	2 262
ROYAL	58		1 708	1 766
SUNSHINE			1 410	1 410
FARLIS			1 300	1 300
ANDER (10 VAR)			*2 827*	*2 827*
PRUIMEDANTE				
VAN DER MERWE	340		986	1 326
TOPEND PLUS			*28*	*28*
JOGANTA		*28*		*28*
HAGANTA		*26*		*26*
TOPHIT			*20*	*20*
ERFDEEL	19			19
TULARE GIANT		14		14
MUIR BEAUTY		13		13

In **Grafiek 4** word die verhouding van tipes steenvrugte gekweek oor die laaste tien jaar aangedui.

In **Grafieke 5 - 12** word die top 10 vir die verskillende tipes steenvrugte wat oor die laaste tien jaar gekweek is verskaf. Die grafieke vertoon die totale getal bome gekweek vir die betrokke jaar.

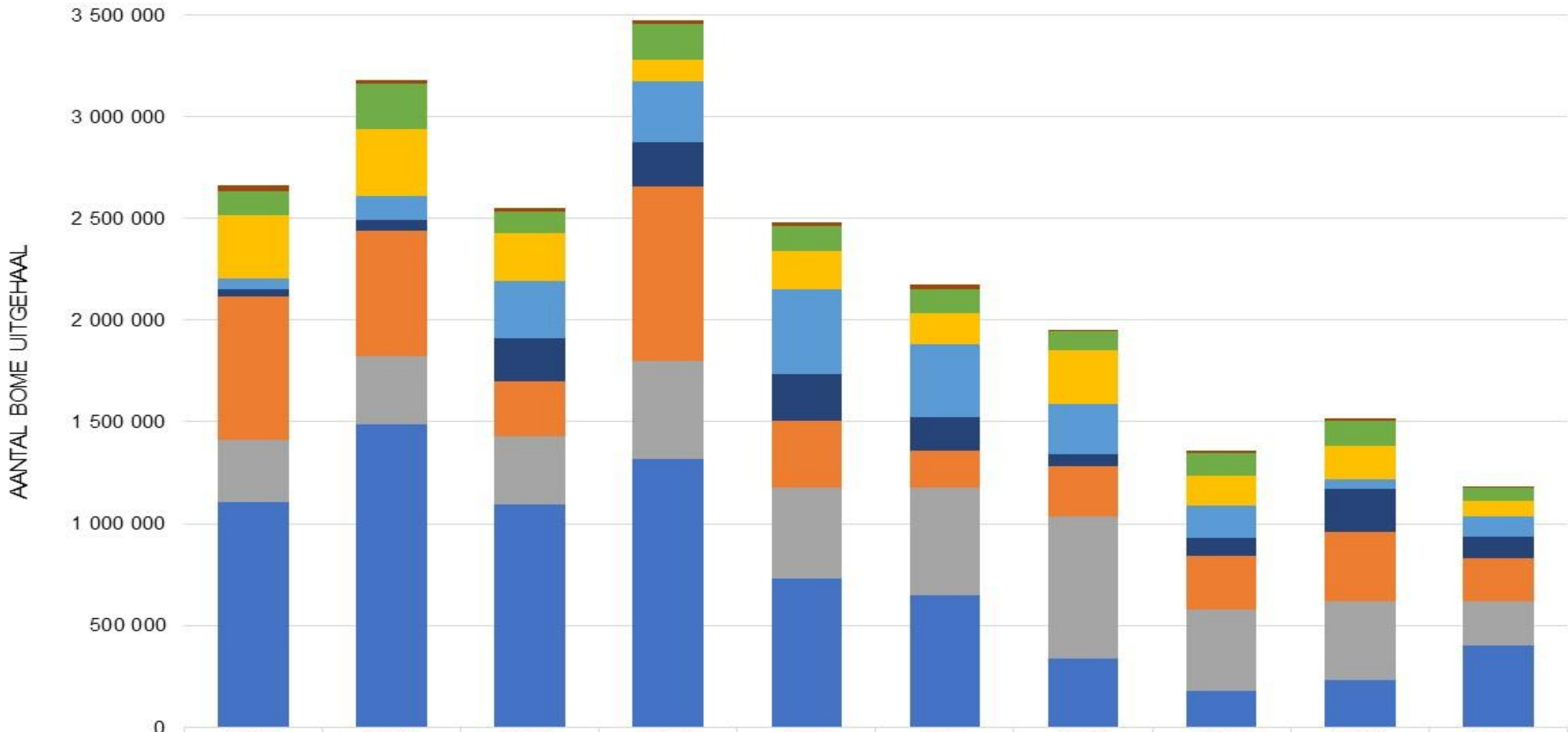

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
PRUIMEDANT	27 061	16 747	20 111	15 491	14 643	23 349	5 937	10 413	13 005	1 474
APPELKOOS	120 575	223 373	101 999	179 185	126 947	116 333	91 516	110 601	125 209	64 981
INTERSPESIE	307 213	328 573	239 112	103 894	185 788	150 897	261 190	149 384	161 078	75 706
AMANDEL	55 259	121 962	281 835	297 532	415 050	359 207	248 857	158 661	50 562	97 141
KERSIE	37 820	49 538	211 190	221 202	228 710	167 486	59 000	85 237	207 918	108 186
PERSKE	700 726	616 203	270 425	858 019	328 220	180 155	247 815	266 544	343 853	212 664
NEKTARIEN	308 459	338 928	334 046	481 060	447 510	529 847	695 378	396 932	389 276	217 100
PRUIM	1 104 200	1 485 104	1 093 488	1 315 640	731 167	646 639	339 227	180 215	228 552	399 407

Grafiek 4 Steenvrugte gekweek 2016 - 2025

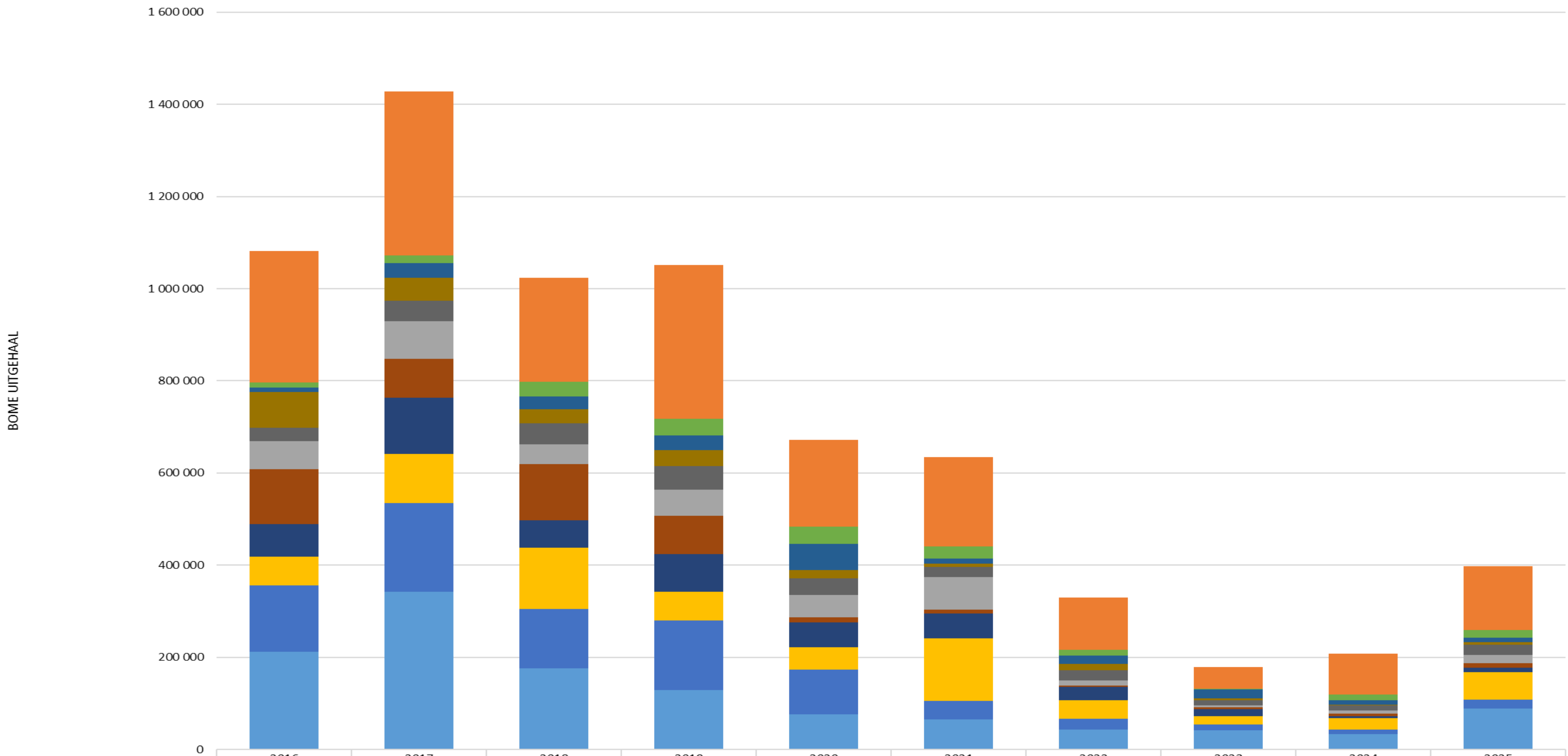

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ANDER	286 504	356 144	225 676	333 510	188 571	193 882	113 489	47 073	88 797	138 976
SONGOLD	10 333	17 009	32 441	37 248	37 401	26 767	12 102	2 040	12 202	16 287
BLACK SPLENDOR	10 424	32 391	27 730	31 240	56 571	11 193	18 282	18 535	8 855	10 380
SEPTEMBER YUMMY	76 385	48 743	30 515	34 013	18 448	6 344	14 320	3 822	1 987	4 858
HARRY PICKSTONE	29 970	45 545	46 035	52 198	34 793	22 449	21 142	11 267	11 005	23 124
LAETITIA	61 298	80 560	41 978	56 203	49 500	70 866	11 119	4 139	7 658	18 041
RUBY STAR	119 118	85 007	122 662	83 818	10 983	7 997	2 772	4 271	5 348	9 237
FORTUNE	70 258	121 758	59 906	80 856	53 534	54 096	29 854	15 416	4 034	9 080
ARC PR-2 / AFRICAN DELIGHT	61 987	107 254	132 036	62 238	48 968	135 715	39 985	17 904	24 557	59 275
SUPLUMSIX	143 514	191 588	128 768	150 940	96 936	40 194	23 926	13 047	10 474	20 704
RUBY SUN	212 540	342 608	176 235	129 441	75 892	65 073	42 321	41 227	32 566	88 031

Grafiek 5 Top 10 pruim variëteite gekweek 2016 – 2025

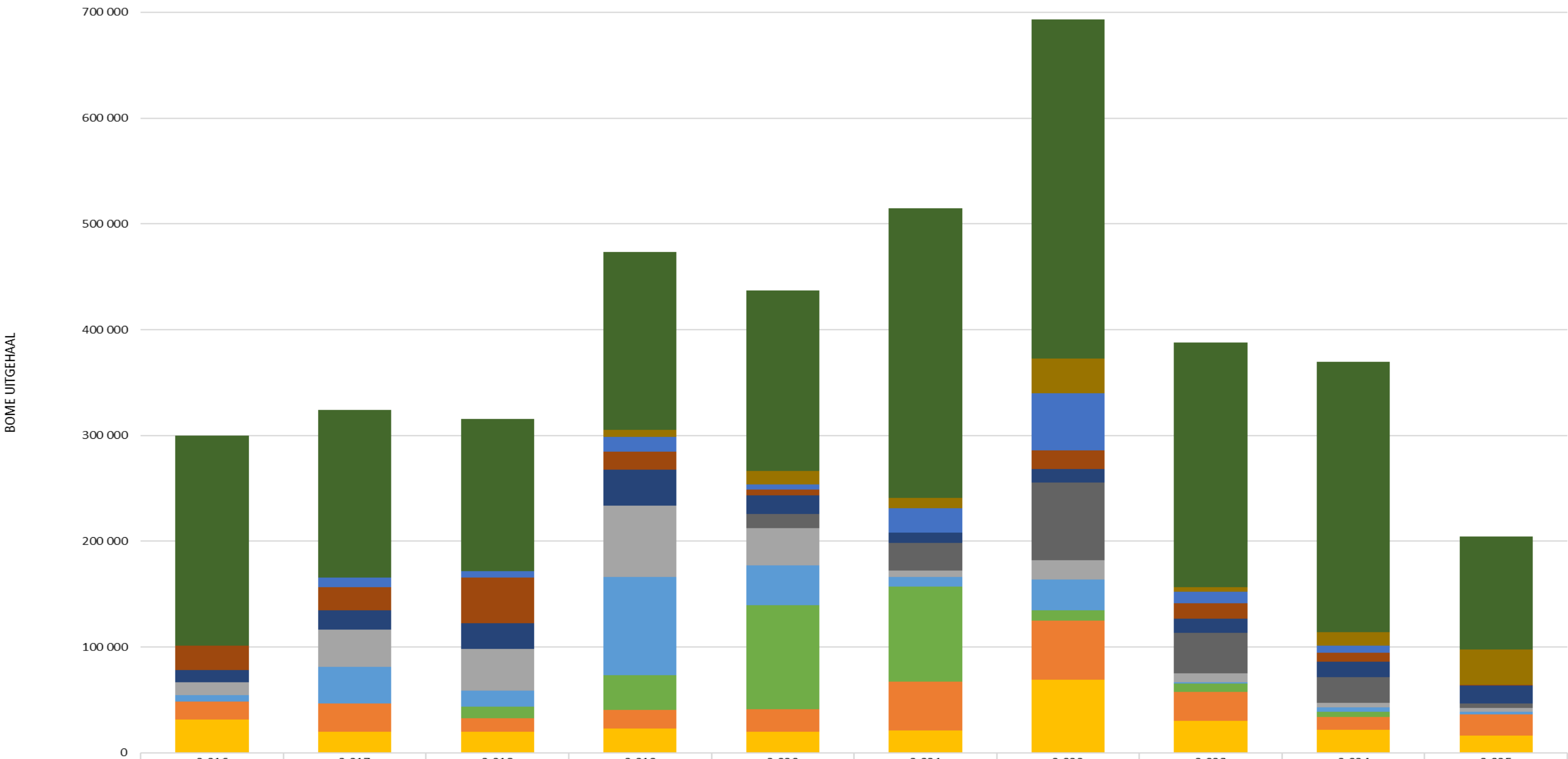

	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025
ANDER	198 772	158 402	143 645	168 404	170 626	273 545	320 441	231 185	255 871	106 602
HONEY TREAT				6 890	12 503	9 821	33 143	4 116	12 788	33 457
GARCIMA		9 131	6 209	13 794	4 846	23 261	53 939	10 981	6 410	
ROYAL RUBY	23 152	21 989	43 015	16 973	5 610		17 462	14 667	8 492	610
LUCIANA	11 748	18 052	24 137	34 005	17 807	9 710	13 001	13 480	14 492	16 790
HONEY SPRING				133	13 308	26 028	73 413	38 010	24 498	4 393
AUGUST RED	11 998	35 281	39 901	67 053	35 353	6 093	18 492	8 717	4 423	3 746
TIFANY	6 058	34 657	14 985	93 009	37 567	8 968	28 965	1 046	4 124	2 545
BOREAL			10 727	32 948	98 573	89 730	9 688	7 760	5 134	109
ALPINE	17 191	26 949	13 025	17 390	21 104	46 320	55 893	27 377	11 646	19 862
SUNECTWENTYONE	31 082	19 660	19 753	22 973	19 714	20 990	68 924	30 244	21 856	16 193

Grafiek 6 Top 10 nektarien variëteite gekweek 2016 - 2025

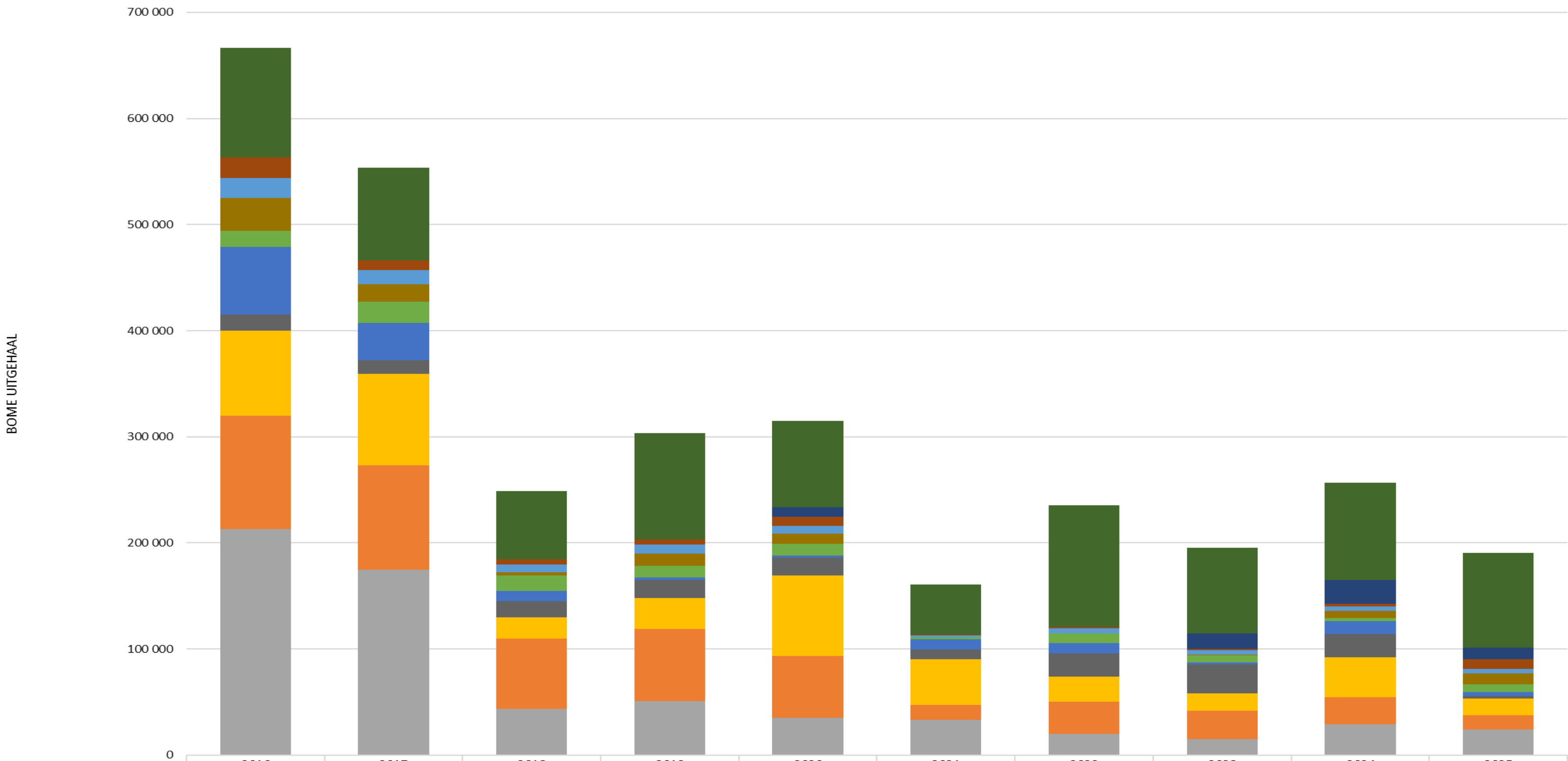

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ANDER	103 382	87 857	64 640	100 284	81 279	47 026	114 505	80 619	91 699	89 113
CASCADE (GOLDEN PRIDE)					8 802		10	14 150	22 310	11 480
SUPREME	19 152	8 701	4 531	4 891	8 445	832	1 320	1 494	2 210	8 742
KAKAMAS	18 616	13 475	7 438	8 053	7 295	1 738	4 810	4 375	4 604	4 235
FANTASY	31 150	16 408	2 838	11 490	9 698	222	280	754	6 660	10 460
OOM SAREL	15 137	20 251	15 165	11 413	10 915	1 564	9 126	6 427	2 790	7 395
AUTUMN CRUNCH	64 159	35 430	9 257	2 515	2 148	9 837	9 404	1 530	12 343	3 255
SUMMER SUN	14 628	12 612	15 179	16 466	17 138	9 377	22 256	27 322	21 515	2 826
SANDVLIET	80 668	86 128	20 092	29 373	75 790	42 960	23 390	16 561	37 783	15 662
KEISIE	106 941	98 470	66 126	67 989	58 368	13 681	30 609	26 966	25 629	13 508
CASCADE	212 648	174 562	43 692	50 841	34 843	33 378	19 674	14 837	28 897	23 937

Grafiek 7 Top 10 perske variëteite gekweek 2016 - 2025

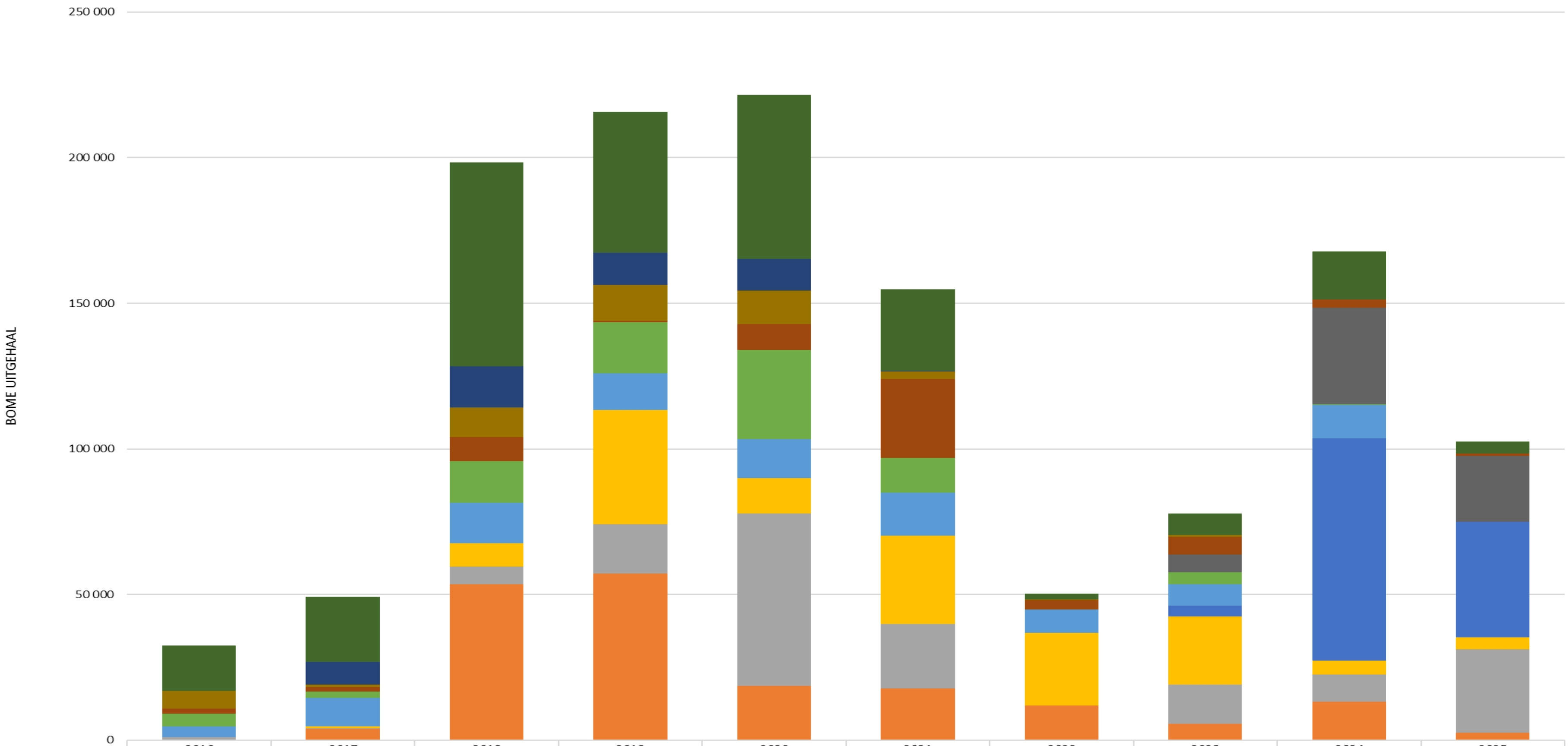

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ANDER	15 611	22 252	69 986	48 423	56 317	27 936	2 011	7 339	16 449	4 235
ROYAL DAWN		7 730	14 219	11 048	10 822	113		28	32	
*ROYAL EDIE	6 160	894	10 167	12 274	11 486	2 770	81	785	127	
MINNIE ROYAL	1 800	1 577	8 211	394	8 864	27 071	3 205	5 914	2 784	844
*IFG CHER-EIGHT								6 142	33 159	22 611
ROYAL HELEN	4 274	2 271	14 275	17 658	30 566	11 787	130	4 226	126	
ROYAL LYNN	3 642	9 735	13 877	12 656	13 496	14 809	7 877	7 259	11 545	
*IFG CHER-TEN								3 751	76 267	39 599
ROYAL TIOGA		537	8 080	39 181	12 181	30 487	25 090	23 439	4 841	4 152
LAPINS	1 015	364	5 907	16 876	59 190	22 055		13 462	9 361	28 532
ROYAL HAZEL		3 732	53 595	57 202	18 543	17 695	11 806	5 503	13 144	2 626

Grafiek 8 Top 10 kersie variëteite gekweek 2016 – 2025

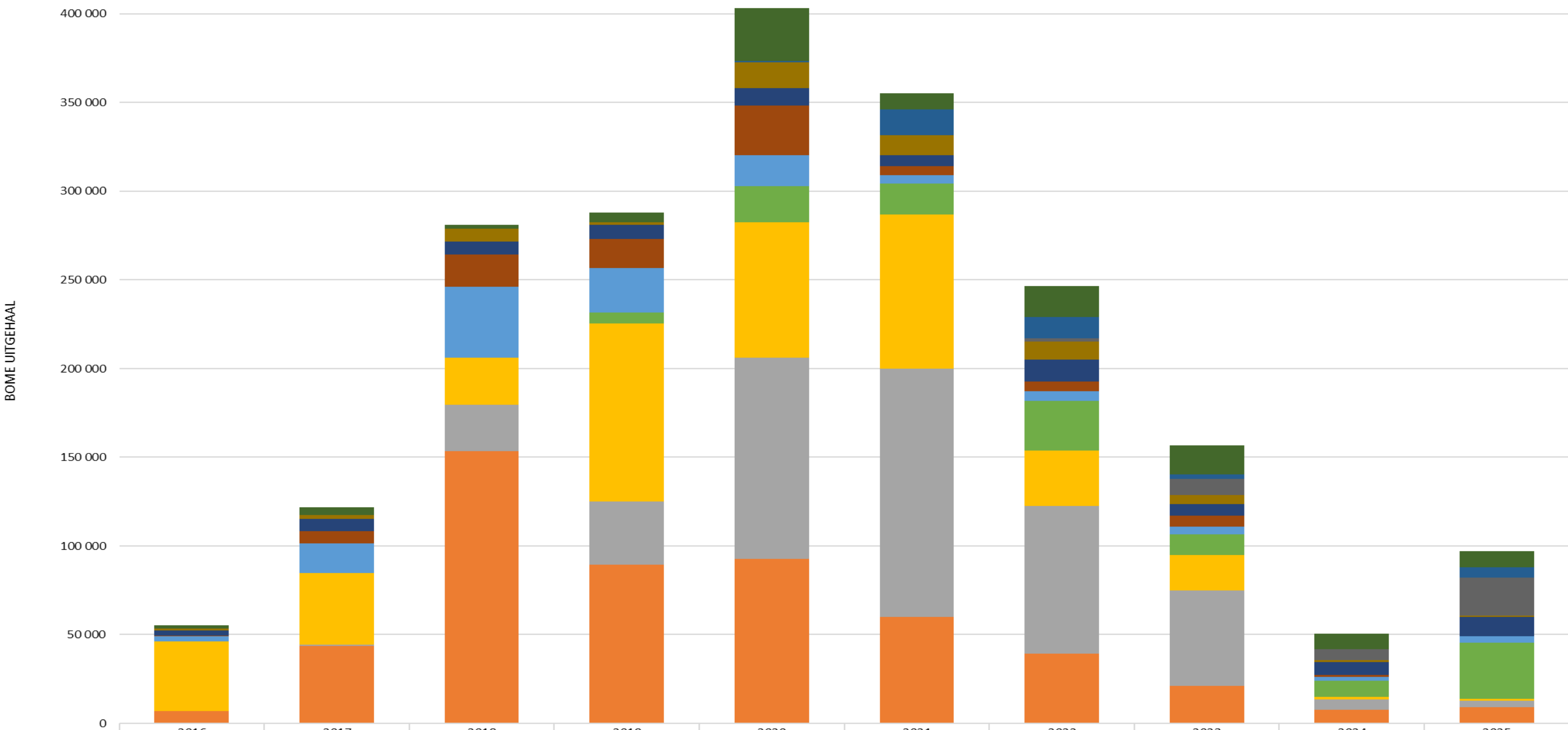

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ANDER	1 894	4 503	2 060	5 520	30 096	9 256	17 499	16 467	8 832	9 157
*ADMONT					600	14 482	11 960	2 482		5 891
*SHASTA							1 711	9 189	6 145	21 397
FERRAGNES	880	2 022	7 292	1 243	14 430	11 202	10 237	4 945	980	852
NE PLUS ULTRA	3 139	7 089	7 364	8 149	9 724	6 188	12 391	6 555	7 180	10 658
PRICE	245	6 754	17 895	16 408	28 248	5 259	5 464	6 101	1 304	57
PEERLESS	2 825	16 843	39 997	24 906	17 213	4 593	5 649	4 466	2 100	3 820
EL FAHEM				6 260	20 501	17 363	27 934	11 700	8 878	31 415
ZEE ALMAND	39 483	40 347	26 787	100 468	76 278	87 046	31 175	19 808	1 681	1 042
SOLETA	20	692	26 240	35 320	113 459	139 866	83 311	54 043	5 639	3 730
NONPAREIL	6 773	43 712	153 268	89 610	92 806	60 155	39 271	20 927	7 758	9 117

Grafiek 9 Top 10 amandel variëteite gekweek 2016 - 2025

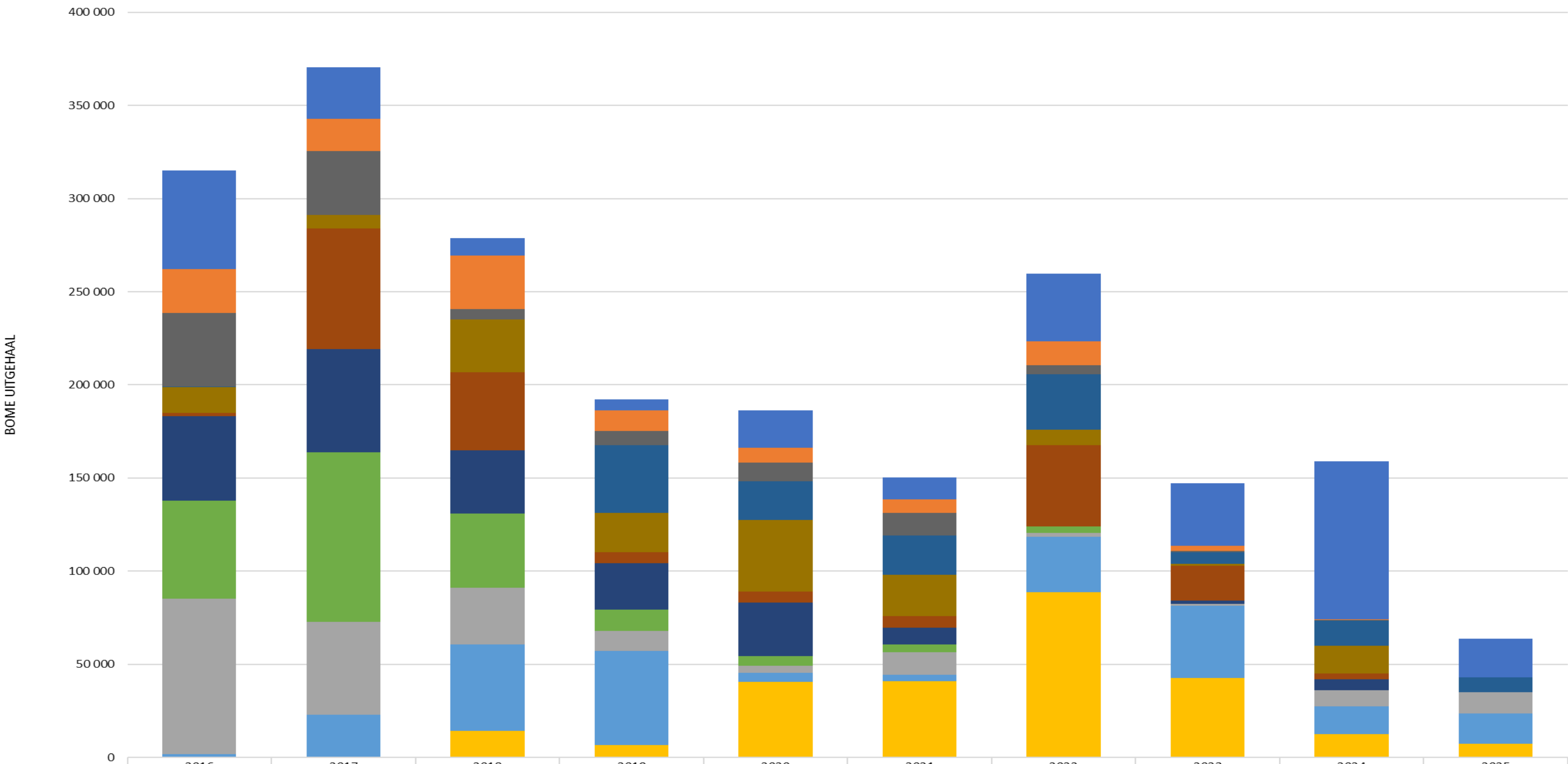

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ANDER	53 058	27 626	9 176	5 570	19 936	11 581	36 363	33 437	84 671	21 014
FLAVOR KING	23 396	17 315	28 905	11 114	7 968	7 330	12 500	2 765	580	21
MIDNIGHT GOLD	39 635	34 306	5 351	7 611	10 080	12 065	4 869	827	140	
EBONY ROSE	285			36 596	20 794	21 302	29 937	6 094	13 484	7 830
HONEY PUNCH	13 980	7 283	28 527	21 040	38 526	22 105	8 130	1 065	15 143	
RUBY DAWN	1 700	64 984	41 759	5 745	5 983	6 263	43 846	18 773	2 800	
FALL FIESTA	45 277	55 375	34 098	25 166	28 574	9 060	108	1 660	6 025	
AUTUMN TREAT	52 438	90 810	39 605	11 486	5 156	3 980	3 470		94	
FLAVOR FALL	83 520	49 900	30 701	10 740	3 928	12 269	2 030	945	8 610	11 370
RED PHOENIX	1 819	22 927	46 337	50 252	4 877	3 320	29 775	38 813	14 874	16 466
BLACKRED I	4	22	14 146	6 727	40 413	40 929	88 545	42 710	12 460	7 131

Grafiek 10 Top 10 interspesie variëteite gekweek 2016 - 2025

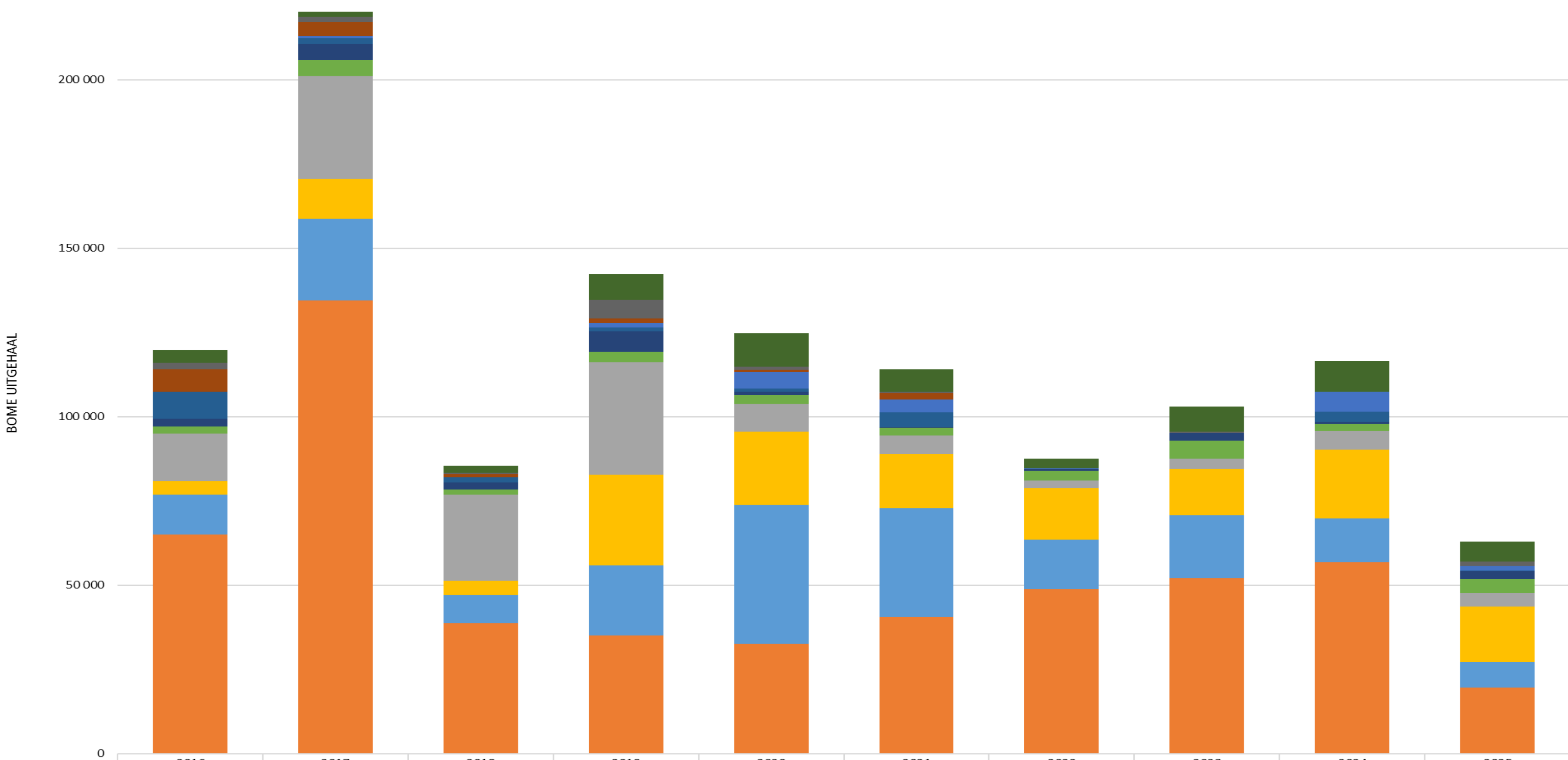

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ANDER	3 840	2 206	2 082	7 529	9 781	6 771	2 869	7 573	9 038	5 809
SUNSHINE	1 850	1 563	259	5 661	1 081	391	17	260	10	1 410
FARELY	6 760	4 080	1 126	1 220	459	1 940	4	4		
FARLIS		620		1 480	5 038	3 840	207	5	6 000	1 300
FARALIA	8 060	1 640	1 446	1 060	918	4 392	7	7	3 000	270
SUPERGOLD	2 160	4 796	2 106	6 078	959	140	558	2 331	560	2 262
CHARISMA	2 214	4 819	1 459	3 150	2 792	2 327	3 001	5 350	2 190	4 228
SOLDONNE	14 048	30 622	25 579	33 294	8 164	5 533	2 251	2 970	5 540	3 995
PALSTEYN	3 995	11 726	4 304	26 971	21 677	15 948	15 203	13 800	20 341	16 306
CAPE BEBECO	11 905	24 362	8 368	20 720	41 166	32 283	14 628	18 670	13 070	7 731
BULIDA	65 000	134 394	38 647	35 135	32 658	40 565	48 873	52 091	56 760	19 551

Grafiek 11 Top 10 appelkoos variëteite gekweek 2016 - 2025

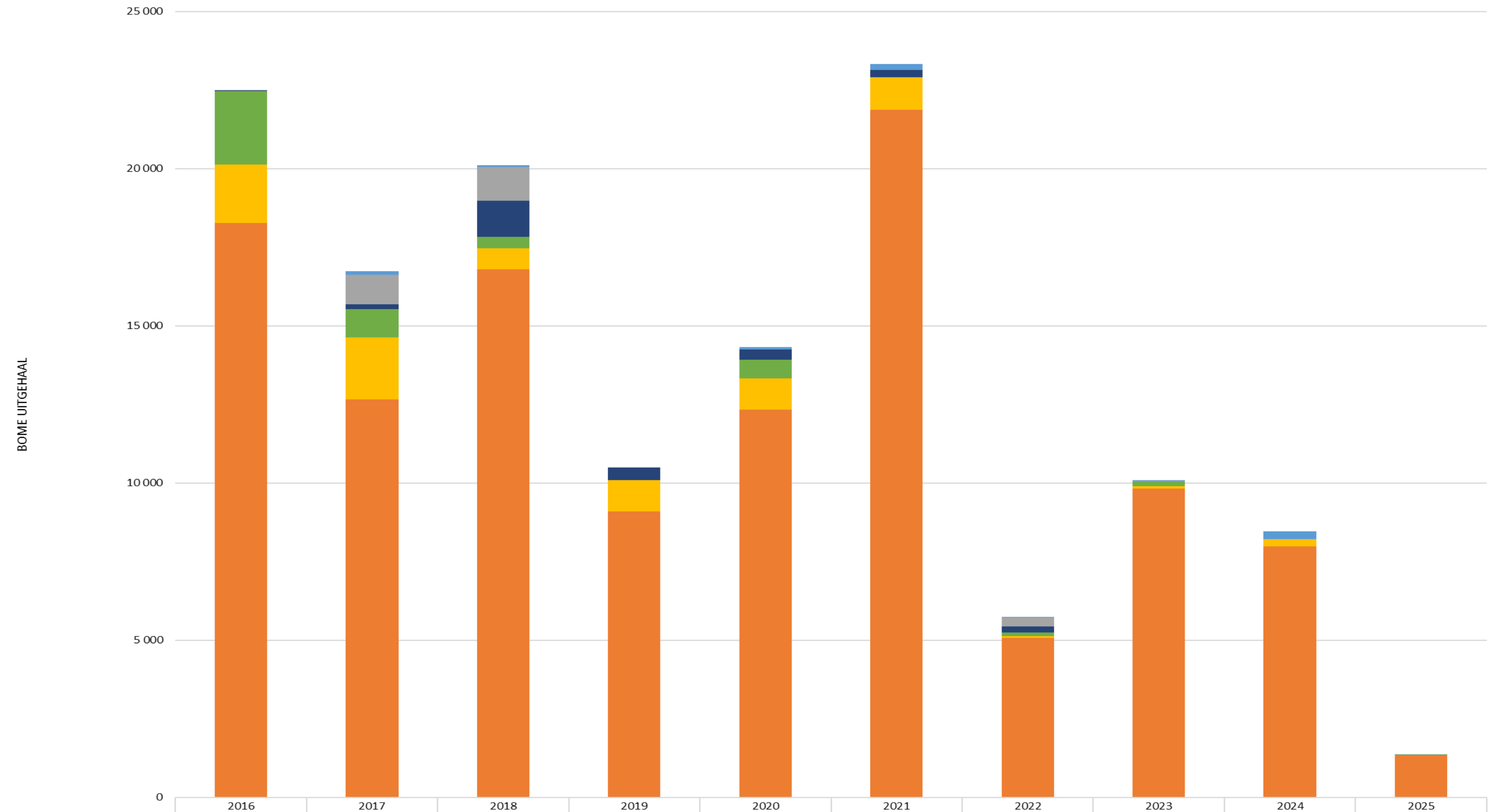

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
SUTTER		120	58		91	180	17	33	250	
ERFDEEL	20	940	1 068				270	20		19
PRUNE D'AGEN	25	151	1 161	401	310	244	192			
D6N-72 / MUIR BEAUTY	2 340	900	360		601		128	150		13
TULARE GIANT	1 851	1 978	672	1 001	999	1 026	44	77	220	14
VAN DER MERWE	18 274	12 658	16 792	9 089	12 330	21 877	5 079	9 818	7 989	1 326

Grafiek 12 Pruimedant variëteite gekweek 2016 - 2025

8.4 Onderstamme benut

Die onderstamme benut vir 2025 word in **Tabel 9** opgesom, die getal onderstamme per vrugsoort word met die statusse soos uitgereik weergegee.

TABEL 9 Onderstamme benut in kwekerye vir 2025

VRUGSOORT	BLOU	KAND	GEEN STATUS	TOTAAL
KERNVRUGTE				
APPELS	1 181 381	1 946 901	656 488	3 784 770
PERE & KWEPERS	793 163	71 362	141 162	1 005 687
TOTAAL	1 974 544	2 018 263	797 650	4 790 457
STEENVRUGTE				
PRUIME	490 240	71 778	5 835	567 853
PERSKES	188 223	17 626	89 999	295 848
NEKTARIENS	186 234	44 318	18 844	249 396
KERSIES		4 171	150 775	154 946
AMANDELS	118 655	3 400	27 433	149 488
APPELKOSE	63 513	7 384	59 488	130 385
INTERSPESIES	89 172	837	4 212	94 221
PRUIMEDANTE	1 546			1 546
TOTAAL	1 137 583	149 514	356 586	1 643 683
GROOTTOTAAL	**3 112 127**	**2 167 777**	**1 154 236**	**6 434 140**

Die persentasie gesertifiseerde onderstamme benut, het van 67% vir 2024, toegeneem na 82% vir 2025.

Die belangrikste onderstamvariëteite, met die statusse daarvan, benut vir 2025 word in **Tabel 10** gegee.

TABEL 10 Belangrikste onderstamme benut vir 2025

VARIËTEIT	BLOU	KAND	GEEN STATUS	TOTAAL
APPELS				
G 778	44 357	1 007 613	250 951	1 302 921
M 7	665 580	33 703	55 533	754 816
G 890		336 600	39 871	376 471
MM 109	241 976	16 132	50 123	308 231
M 9 T337	4 318	76 566	157 153	238 037
M 9 NIC29		200 324	9 966	210 290
M 9 EMLA	106 986	22 982	21 124	151 092
G 202	43 807	78 256	3 454	125 517
G 222	52 831	7 500	36 995	97 326
G 228		59 231	11 911	71 142
G 757		*51 034*	*11 377*	*62 411*
G 213		*37 255*	*5 211*	*42 466*
ANDER (6 VAR)	*21 526*	*19 705*	*2 819*	*44 050*
PERE				
BA 29	483 828	66 200	53 992	604 020
BP 1	307 879		8 000	315 879
D 6			56 756	56 756
OHXFD40		*5 162*	*22 414*	*27 576*
QUINCE C51	1 440			1 440
ANDER (1 VAR)	*16*			*16*
KERSIES				
BROKSEC		3 835	68 876	72 711
BROKFOREST			61 954	61 954
WEIGI 2			*17 094*	*17 094*
ANDER (6 VAR)		*336*	*2 851*	*3 187*
ANDER STEENVRUGTE				
MARIANNA	423 575	34 713		458 288
VIKING	264 818		84	264 902
KAKAMAS	76 755	8 300	95 167	180 222
FLORDAGUARD	109 890	5 909	23 341	139 140
ATLAS	60 177	72 161	1 530	133 868
GF 677	88 076	7 580		95 656
ROYAL	23 811		21 820	45 631
SOLDONNE	810		31 319	32 129
BY 520-9	16 216	2 052	10 120	28 388
AVIMAG	19 403	8 178		27 581
SAPO 778	22 831			22 831
ROYAL/MARIANNA	12 200		5 480	17 680
MARIDON	13 740			13 740
ANDER (13 VAR)	*5 281*	*6 450*	*16 950*	*28 681*

Variëteite in kursief aangedui, is eksperimenteel en verskyn nog nie op die amptelike variëteitslys nie.

Die onderstamme wat vir die verbouing van sagtevrugte gebruik word het oor die laaste paar jaar geleidelik begin verander vanaf die tradisionele variëteite na nuwer variëteite. Daar is ook ’n geleidelike beweging weg van die tradisionele bronne van onderstamplantmateriaal. In **Grafiek 13** word die toename in gebruik van weefselkultuuronderstamme oor die laaste tien jaar vir die verskillende vruggroepe aangedui.

In **Grafieke 14 - 17** word die top 10 onderstamme vir die verskillende vrugtipes wat oor die laaste tien jaar gekweek is verskaf. Die grafieke vertoon die totale getal onderstamme geokuleer vir die betrokke jaar.

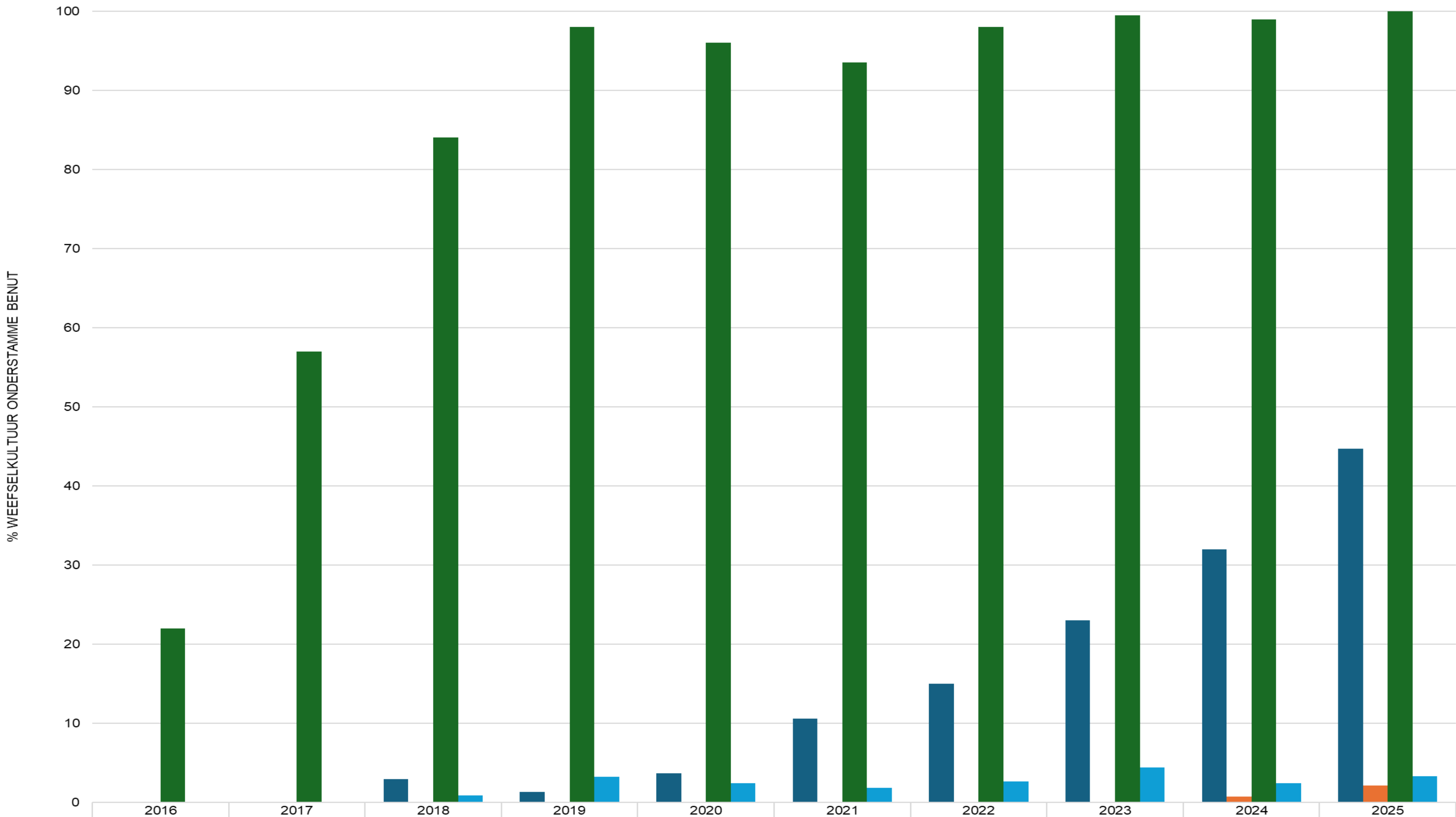

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
APPELS	0	0	2,9	1,3	3,65	10,6	15	23	32	44,7
PERE	0	0	0	0	0	0	0	0	0,75	2,1
KERSIES	22	57	84	98	96	93,5	98	99,5	99	100
STEEN	0	0,08	0,9	3,2	2,4	1,8	2,65	4,4	2,4	3,3

GRAFIEK 13 Die persentasie weefselkultuur onderstamme benut per vrugtipe 2016 – 2025

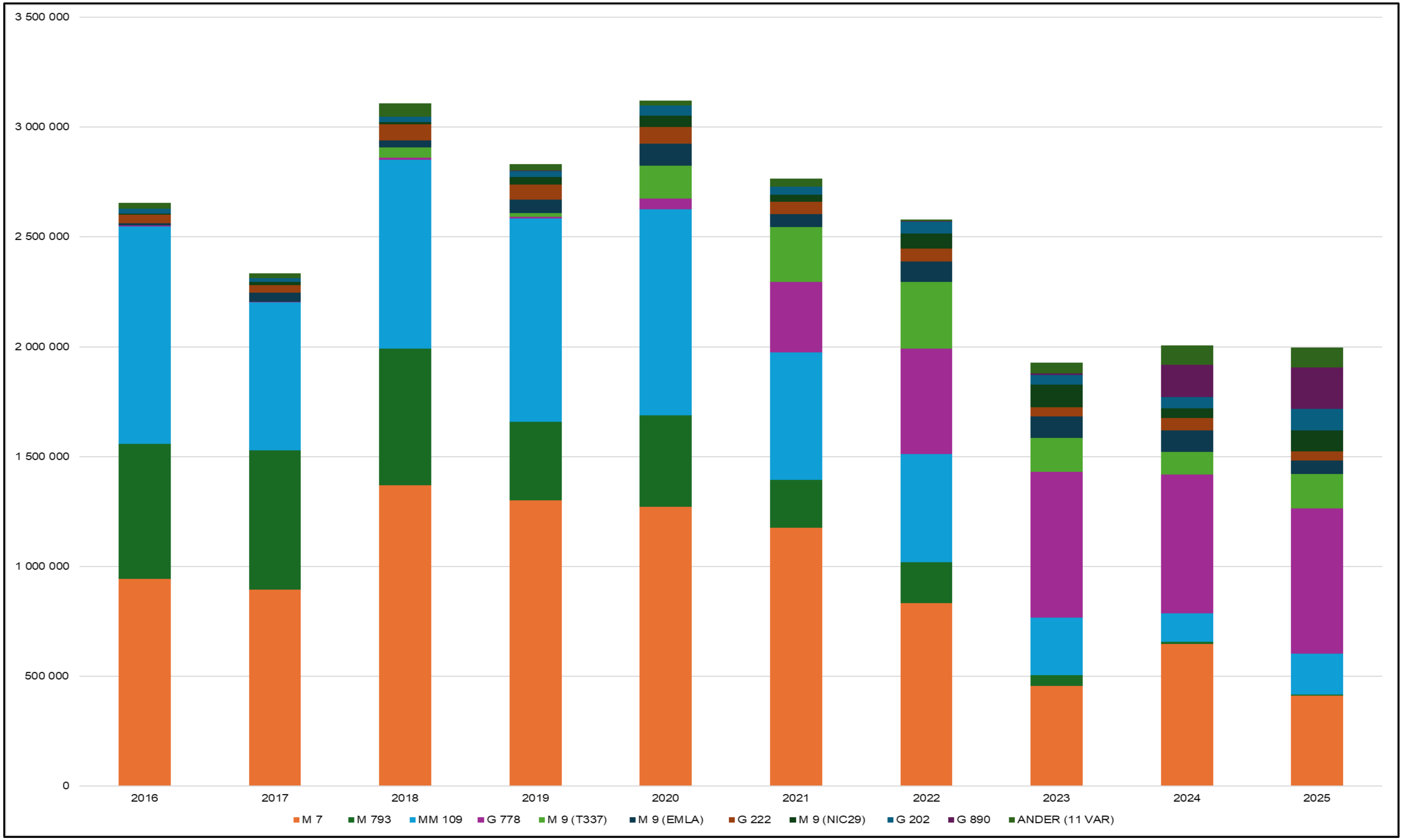

GRAFIEK 14 Appel onderstamme benut 2016 – 2025

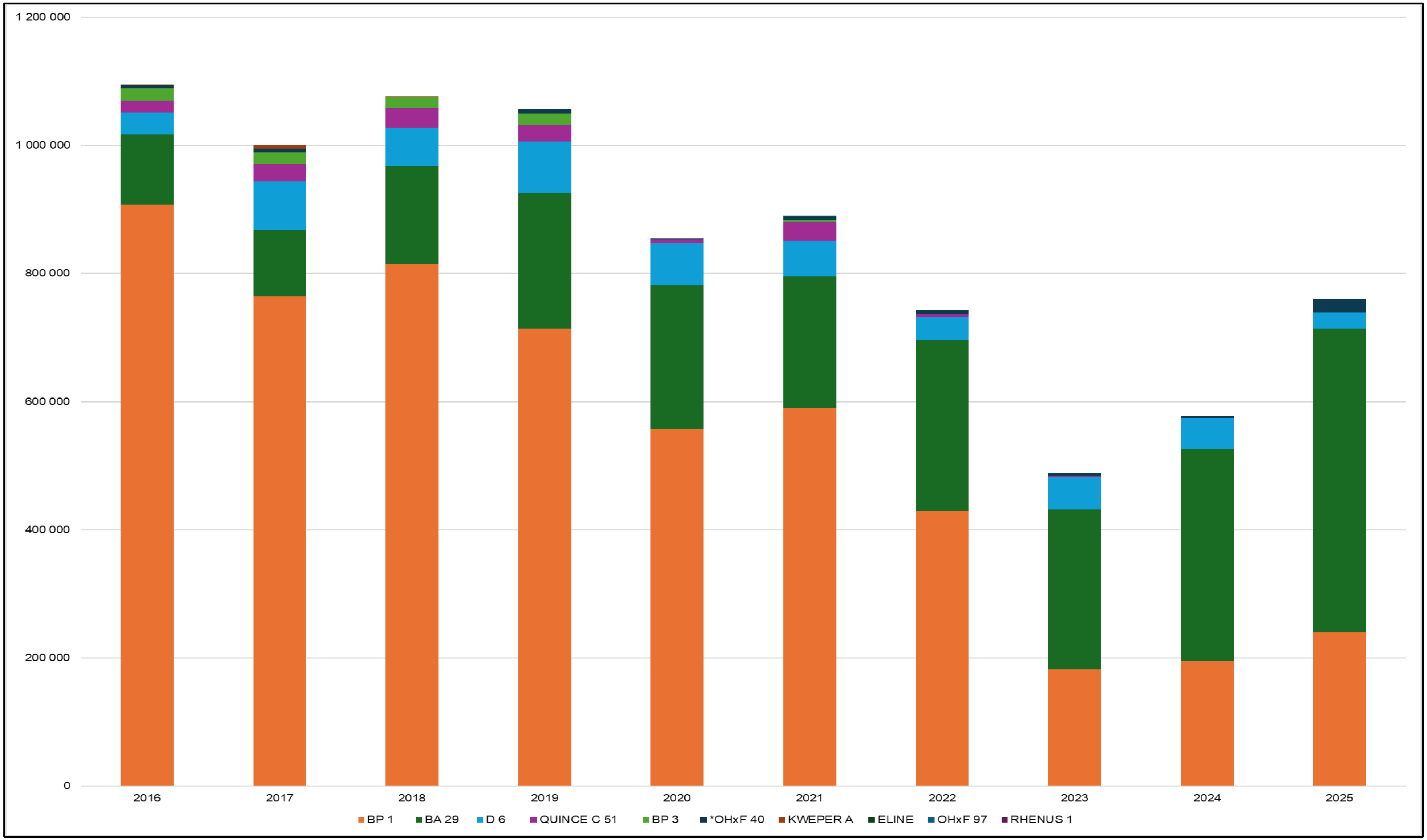

GRAFIEK 15 Peer/kweper onderstamme benut 2016 – 2025

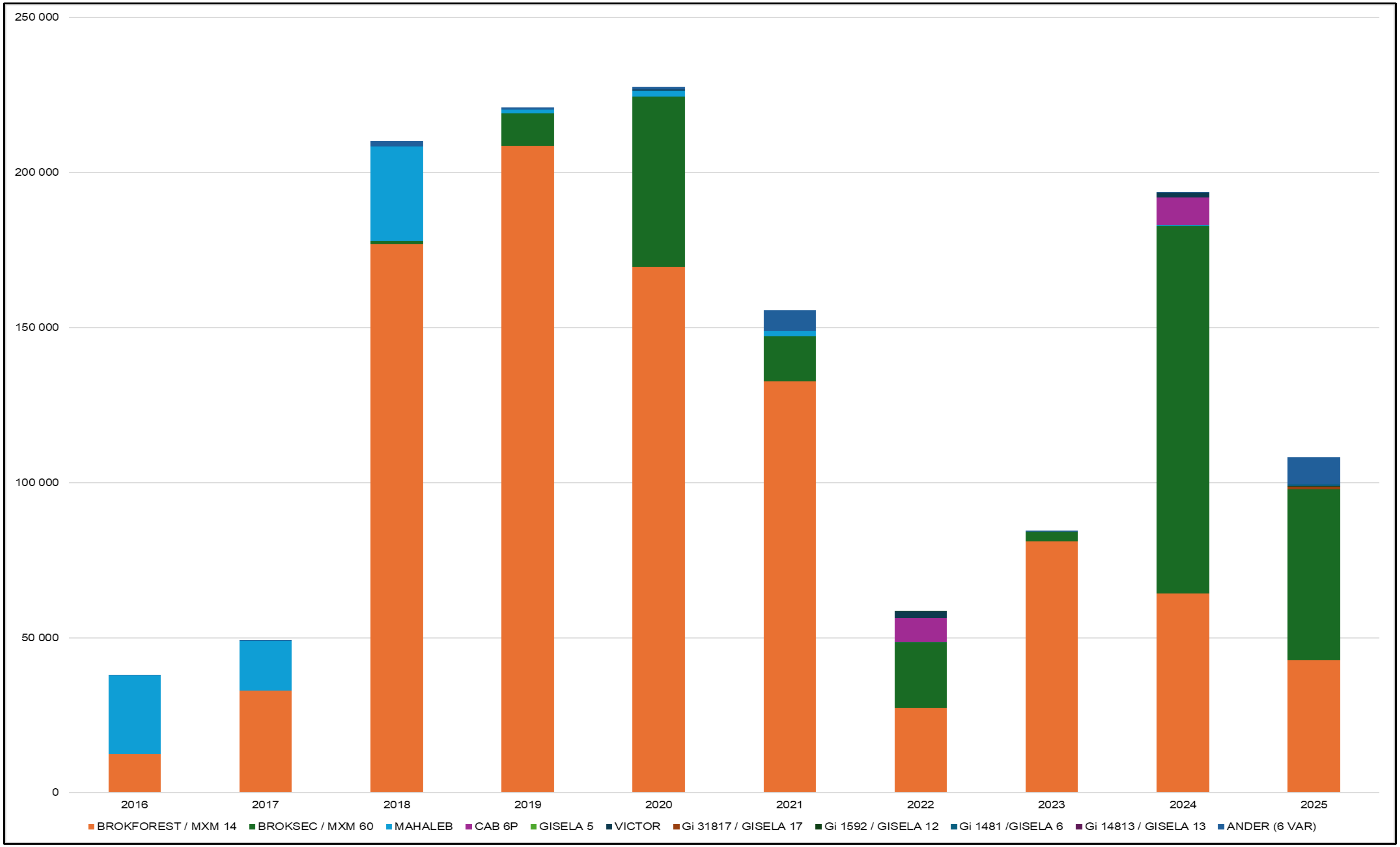

GRAFIEK 16 Kersie onderstamme benut 2016 – 2025

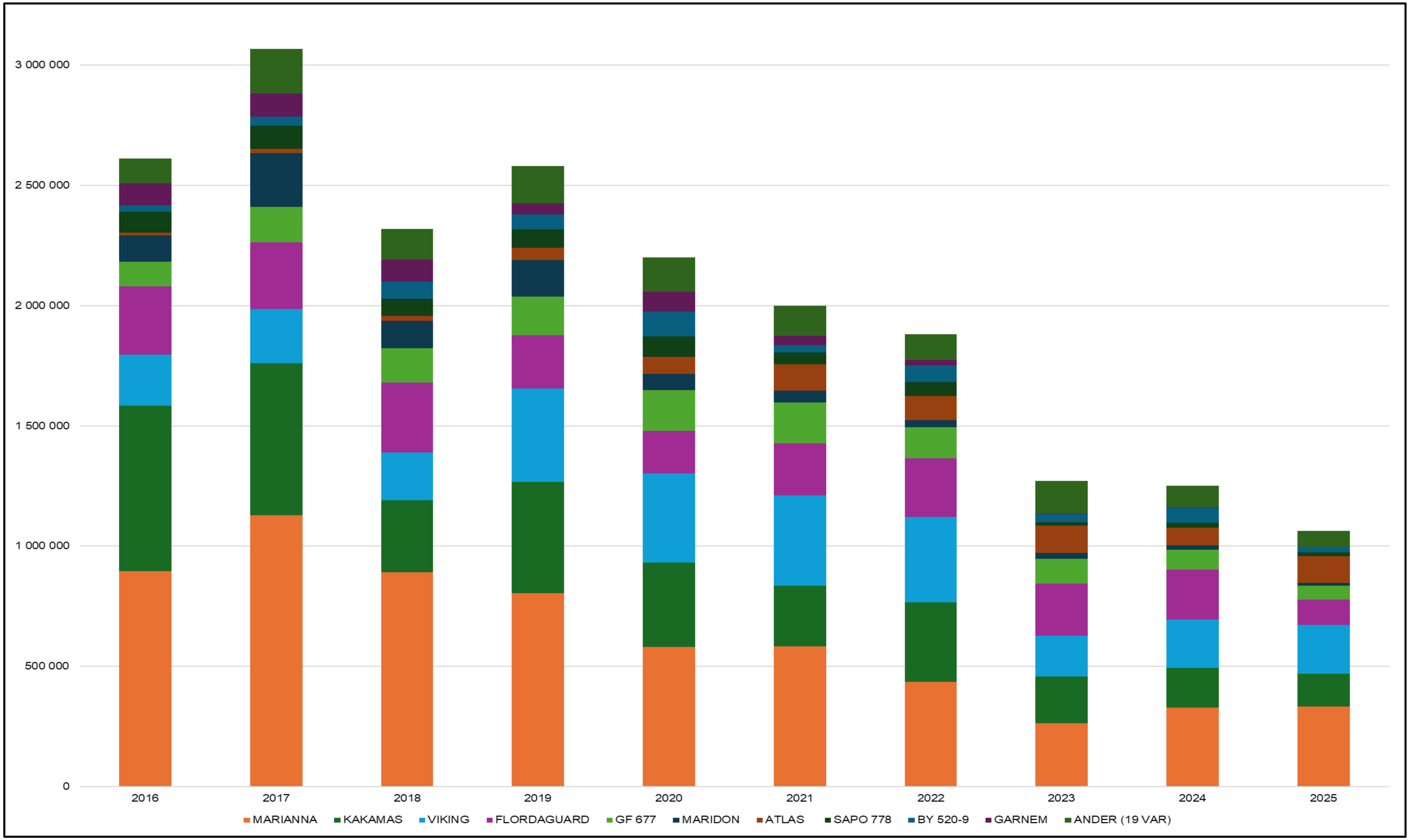

GRAFIEK 17 Steenvrug onderstamme benut 2016 – 2025

9. OPSOMMING

Volgens die Grondwet van die SPV is die doelstelling van die vereniging om die maksimum gebruik van gesertifiseerde sagtevrugtevoortplantingsmateriaal deur alle sektore van die sagtevrugtebedryf te bevorder.

Om hierdie doelwit te verwesenlik vereis dat soveel moontlik sagtevrugte teelprogramme en entiteite wat variëteite invoer en bestuur aan die Skema sal deelneem. Die wysigings wat aan die Grondwet gemaak is het ten doel om die Skema oop te maak vir groter deelname.

Die verbetering van die hoeveelheid gesertifiseerde kwekerybome vanaf 30% in 2024 tot 44% in 2025, kan grootliks toegeskryf word daaraan dat weefselkultuur onderstamme in die Skema opgeneem is. Die persentasie gesertifiseerde onderstamme benut het oor dieselfde tydperk vanaf 67% na 82% verbeter, wat bevestig dat die grootste leemte ten opsigte van sertifisering steeds by die sertifisering van die bostamplantmateriaal lê.

Die Aksieplanne van die SPV se Plantverbeteringsplan het, onder andere, ten doel om die kwaliteit van plantmateriaal binne die skema optimaal te verbeter, terwyl daar ook gekyk word na maniere om die prosesse so koste-effektief as moontlik te maak. Deel van die verbetering van die kwaliteit van plantmateriaal sluit in om effektiewe virusreininging vir die sagtevrugtebedryf in plek te kry, asook om die toets van plantmateriaal vir beide virusse en ander patogene van ekonomiese belang, te optimeer.

Daar is ook ’n aksieplan waarvan die fokus is om die waarde van plantverbetering en sertifisering onder die aandag van produsente te bring en om sodoende ’n vraag na gesertifiseerde plantmateriaal te skep. Daar sal dus deur beide PVO’s en kwekers gestreef moet word daarna om die maksimum gesertifiseerde voortplantingsmateriaal beskikbaar te hê.

10. DANKBETUIGING

Die SPV wil graag dank betuig aan die produsente organisasies, wat steeds ‘n groot finansiële bydrae gemaak het om te verseker dat die SPV in 2025 kon voortgaan met sy aktiwiteite. Dankie ook aan die PVO’s en kwekers wat in 2025 geregistreer was by die Sagtevrugteplantsertifiseringskema vir hulle bydrae tot die voorsiening van goeie gehalte voortplantingsmateriaal aan die sagtevrugtebedryf .

Hiermee ook dank aan al die individue wat gedien het op die Raad, Tegniese Komitee sowel as ander werkgroepe, en in die besonder vir die span wat betrokke is by die uitrol van die Plantverbeteringsplan.

Hugh Campbell
SPV Voorsitter

Rachel Kriel
SPV Sekretaris